

Mercator

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA M E R C A T O R

LETO XIV.

LJUBLJANA, AVGUST 1976

ŠT. 7-8

Poslovni uspehi v novih pogojih gospodarjenja

Letošnji polletni obračun poslovanja smo z zanimanjem pričakovali predvsem zato, ker so se letos TOZD srečale z novimi predpisi, ki so precej spremenili njihovo dosedanje delo. Ob pregledu rezultatov lahko zapišemo, da so doseženi poslovni uspehi zadovoljivi. Pričakujemo pa (glede na dolgoletne izkušnje), da bo druga polovica leta še uspešnejša in ob prizadevanju vseh delavcev v delovni organizaciji Mercator kazalci poslovanja še ugodnejši.

Prva ugotovitev, ki jo navajamo je, da je letošnji poslovni uspeh (kljub izkazani izgubi pri nekaterih TOZD) boljši od lanskega leta. To sklepamo po višini akumulacije, ki je pri večini TOZD večja kot v lanskem letu. V tabeli 1 je dana primerjava med akumulacijo v prvem polletju 1975 in 1976.

TOZD	Akumulacija 30. 6. 1975	Akumulacija 30. 6. 1976	In- deks
Polje	665.332,00	863.501,00	130
Logatec	171.412,00	375.096,00	219
Litija	677.358,00	579.247,00	86
Jelka	97.800,00	— 342.021,00	—
Beograd	1,447.691,00	1,523.489,00	—
Skupnost TOZD Detajl	—	—	—
Grmada	4,025.135,00	4,785.298,00	119
Špecerija	1,492.636,00	1,309.895,00	88
Emona	1,407.271,00	1,294.148,00	92
Hrana	2,128.705,00	2,713.621,00	128
Vrhnika	429.591,00	685.881,00	160
Grosist	3,767.345,00	5,982.459,00	159
Delovna skupnost podjetja	626.065,00	634.640,00	101
Rožnik	1,490.772,00	1,150.304,00	77
Metlika	760.889,00	795.793,00	105
Gradišče	198.356,00	320.691,00	162
Standard	3,351.997,00	4,205.836,00	126
Preskrba	686.801,00	1,023.646,00	149
Idrija	1,184.932,00	2,309.727,00	195
Trgopromet	2,505.181,00	4,721.836,00	189
Panonija	7,028.778,00	3,191.836,00	45
Univerzal	1,407.250,00	— 85.059,00	—
Ribnica	975.639,00	1,294.117,00	133
Sloga	736.354,00	703.650,00	96
Potrošnik — Izbira	779.996,00	994.566,00	128
TMI	2,523.713,00	473.091,00	19
Emba	5,305.919,00	5,757.435,00	109
Investa	5,695.403,00	5,544.079,00	87
Hladilnica	1,094.466,00	1,310.361,00	120
Kavarna Evropa	419.142,00	423.204,00	101
Kavarna-bar Nebotičnik	317.213,00	220.090,00	69
SKUPAJ	53,399.112,00	51,713.479,00	97
Trgovina	38,043.256,00	37,985.219,00	100
Ostale dejavnosti	15,355.856,00	13,728.260,00	89

(Nadaljevanje na 2. strani)

Družbenopolitične organizacije Mercatorja avstrijski vladi

Z 12. skupne seje izvršilnih organov družbenopolitičnih organizacij Mercatorja, ki je bila 24. 8. 1976, so izvršilni organi DPO poslali avstrijski vladi naslednjo protestno noto:

V času, ko si ves miroljuben svet prizadeva za mirno reševanje medsebojnih odnosov, ko nam je še zelo blizu helsinška konferenca o miru in varnosti v Evropi, ko so si najvišji predstavniki narodov in vlad 85 neuvršenih dežel, to je skoraj ena tretjina človeštva, ki so zasedali v Colombu, prizadevali najti načine in pota za mirno in pravičnejše reševanje mednarodnih problemov, za pravičnejše ekonomske in druge odnose med narodi, za enake pravice vseh narodov in narodnosti, ko si v samoupravni socialistični Jugoslaviji prizadevamo, da se mirno rešujejo problemi, smo v naši neposredni bližini v sosednji republiki Avstriji priča:

— pritiskom na koroške Slovence in gradiščanske Hrvate s sprejemom zakona o popisu prebivalstva in zakona o narodnostnih skupinah, ki ga je sprejel avstrijski parlament, s katerim se še bolj omejujejo pravice obeh manjšinskih narodov za neovirano izražanje in uresničevanje njihovih nacionalnih čustev in svoboščin;

— oživljanja velikonemškega nacionalnega šovinizma in stalnega popuščanja pritiskom teh sil;

— oživljanju nedavne krvave preteklosti z zborovanji na naši meji, ki jih organizirajo ob neprikriti podpori nekaterih avstrijskih političnih strank nekdanji pripadniki SS in Heimatdiensta;

— brutalnemu ravnanju avstrijske policije in varnostnih organov proti koroškim Slovincem in njihovim simpatizerjem, ki spominjajo na metode iz fašistične dobe;

— skrunitvam spomenikov in grobov partizanov in žrtev nacizma ter raznimi drugimi izpadi, ki ovirajo dobre sosedske odnose in ogrožajo tiste vrednote, za katere se danes zavzema delavski razred širom sveta.

Delavci Mercatorja

e n o t n o p o d p i r a m o

prizadevanja koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov v njihovi borbi za enake pravice v republiki Avstriji, za dosledno izvajanje državne pogodbe o ustanovitvi neodvisne demokratične Avstrije, kjer so v 7. členu natanko določene pravice slovenske in hrvaške manjšine ter smo proti reviziji te pogodbe in preštevanju manjšin.

Delavci Mercatorja

n a j o s t r e j e o b s o j a m o

— najrazličnejše pritiske na koroške Slovence in gradiščanske Hrvate v Avstriji in njihovo preštevanje;

— brutalno ravnanje avstrijske policije in varnostnih organov proti koroškim Slovincem in gradiščanskim Hrvatom ter njihovim simpatizerjem;

— obsojamo podporo avstrijske vlade oživljanju veliko-nemškega nacionalnega šovinizma ter prireditve bivših esesovcev in nacistov ter vse druge postopke naperjene proti narodnostnim manjšinam in dobrim sosedskim odnosom.

Od avstrijske vlade pričakujemo, da ne bo dovolila takega ravnanja, da bo ugodila upravičenim zahtevam obeh narodnostnih manjšin, ter da bo v celoti izvrševala in spoštovala državno pogodbo in se priključila prizadevanjem vlade in narodov samoupravne socialistične federativne republike Jugoslavije za dobre sosedske medsebojne odnose na osnovi enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja.

Izvršilni organi
družbenopolitičnih organizacij
Mercator

POSLOVNI USPEHI V NOVIH POGOJIH GOSPODARJENJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Struktura akumulacije v letu 1975 je naslednja:

— amortizacija po predpisani stopnji	25,8
— amortizacija nad predpisano stopnjo	19,9
— sredstva za združevanje	10,7
— ostanek dohodka	43,8
— izguba	— 0,2

akumulacija 1975 100,0

V letu 1976 pa je delež posameznih elementov v akumulaciji naslednji:

— amortizacija po predpisani stopnji	45,3
— amortizacija nad predpisano stopnjo	12,9
— ostanek dohodka	24,6
— neplačana realizacija	75,6
— izguba	58,4

akumulacija 1976 100,0

Akumulaciji v letu 1975 in 1976 nista primerljivi, ker vsebujeta različne elemente, poleg tega pa sta bili doseženi v različnih pogojih gospodarjenja. V lanskem letu smo dohodek ugotavljali na podlagi fakturirane realizacije, v letošnjem letu pa na podlagi plačane. V lanskem letu še ni bilo treba plačil, ki so zapadla na daljši rok kot na 15 dni, zavarovati s plačilnimi instrumenti. V letošnjem letu pa moramo ta predpis izvajati od aprila naprej.

V širši gospodarski javnosti so ta predpis sprejeli zadržano, boječ se, da bo posledica tega stagnacija. To je res čutili predvsem v polletju, ki je za nami, zlasti na področju industrijske proizvodnje in zaposlovanja. Razveseljive pa so pozitivne tendence in sicer: umirjena rast cen, padec uvoza in rast izvoza in pa povečanje likvidnosti v gospodarstvu. Nominalni gospodarski kazalci res niso tako veliki kot v preteklih obdobjih, vendar smo z ukrepi, ki smo jih uveljavili v letošnjem letu, pristrigili peruti rastoči inflaciji.

Akumulacija v prvem polletju letošnjega leta je za vso delovno organizacijo res manjša kot v lanskem polletju, predvsem zaradi zmanjšanja pri netrgovinskih dejavnostih. V okviru posameznih elementov se je povečal delež amortizacije po predpisanih stopnjah, ker so se osnovna sredstva revalorizirala in se je ta povečala za 70 % glede na prvo polovico leta 1975. Delež amortizacije nad predpisanimi stopnjami se je v letošnjem polletju zmanjšal, kar ni zaželeno, ker se prek te postavke po Sporazumu o interni banki združujejo sredstva za novogradnje. Priporočljivo je, da TOZD oblikujejo čim večjo povečano amortizacijo, kajti ta v bistvu predstavlja neobdavčeni dohodek. V letošnjem polletju sredstva za združevanje niso posebej prikazana (v lanskem letu so bila evidentirana med pogodbenimi obveznostmi), v letošnjem polletju pa so na amortizaciji nad predpisanimi stopnjami.

Izguba

Izguba je bila v lanskem letu neznatna (zabeležile so jo le tri

TOZD v internem obračunu), v letošnjem letu pa je večja (v večini primerov se je pojavila zaradi spremenjenega načina obračunavanja dohodka). Prikazale so jo v svojem Poslovnem uspehu med letom tudi TOZD s samostojnim obračunom. V večini primerov krije izgubo po TOZD neplačana realizacija (to je opaziti iz strukture akumulacije za leto 1976). Z upoštevanjem vseh elementov akumulacije izkazujejo negativno razliko le TOZD: Jelka, Beograd in Univerzal, zelo nizko doseženo akumulacijo pa imajo Panonija in TMI, slabšo kot pa bi od same TOZD pričakovali pa imajo: Litija, Specerija, Emona, Rožnik in Kavarna — bar Nebo-tičnik.

Lahko rečemo, da ima zmanjšanje ali povečanje akumulacije subjektivne in objektivne vzroke. Realizacija v prvem polletju je glede na rast v prejšnjih obdobjih padla, saj se je povečala komaj za 4 % glede na lansko obdobje (če upoštevamo rast cen — indeks za promet na drobno je 112,7 — je ta večja kot pa rast fizičnega obsega prodaje). Plan smo na ravni delovne organizacije realizirali le 45-odstotno (trgovina 45, ostale dejavnosti 48). Razveseljivo pa je, da se je produktivnost dvignila, kajti promet na zaposlenega se je dvignil (večina TOZD ima ugotovljeno število zaposlenih na podlagi vkalkuliranih ur precej pod lanskoletno, pa tudi pod planirano ravnijo) — za vso delovno organizacijo za 4 %.

Desetodstotno znižanje zalog

Zelo so se znižale zaloge. Po eni strani je to posledica naših stabilizacijskih prizadevanj, po drugi pa zakona o zavarovanju plačil, ki omogoča le tisto raven zalog, pri kateri lahko izvršujemo normalen plačilni promet. Zaloge po nabavni vrednosti so se znižale na nivoju delovne organizacije za ca 10 %, koeficient obračanja pa se je dvignil za 10 %. Ob tem naj še omenimo, da ima večina TOZD zaloge že pokrite s trajnimi viri obratnih sredstev in primanjkljaj znaša le še slabo tretjino od tistega v letu 1975. Imajo ga tiste TOZD, ki imajo velik obseg zalog

Josip Broz Tito

Beograd, 28. maj 1976.

Dragi drugovi,

Sa izrazima tople zahvalnosti na čestitkama povodom mog rojendana, upućujem vam i moje najljepše želje.

V prejšnji številki smo že zapisali, da smo s političnega aktiva Mercatorja, kjer smo obravnavali osnutek zakona o združenem delu, poslali pozdravno brzojavko s čestitko ob rojstnem dnevu predsedniku republike, tovarišu Titu. V imenu mladih delavcev podjetja pa so mladinci TOZD Grmada in Hladilnica poslali čestitke tovarišu Titu iz Bihača.

Iz kabineta predsednika republike smo v juniju prejeli zahvalo za obe čestitki. Objavljamo faksimile zahvale.

UREDNIŠTVO

in na zmanjšanje teh ne morejo dosti več storiti kot so, in tiste TOZD, ki na zmanjšanju zalog niso dosegle nikakršnih vzpodbudnih rezultatov.

Manj dnevnic, kilometrine, reprezentance

Poslovni stroški so se povečali za vso delovno organizacijo za 8 % z amortizacijo, brez nje pa le za 5 %. Med stroški se je zmanjšal delež stroškov, ki niso nujni za poslovanja in sicer: dnevnice, kilometrina, izdatki za reklamo in reprezentanco ter ostali materialni stroški.

Dvig osebnih dohodkov v mejah zvišanja življenjskih stroškov

Obseg razporejenih bruto osebnih dohodkov se je v letošnjem polletju povečal za 19 % za vso delovno organizacijo, povprečni izplačani neto OD pa so se dvignili za 13 %, kar je približno toliko kot dvig življenjskih stroškov po statističnih podatkih (112,3 — indeks VI. 76-VI. 75). Večina TOZD je razporejena sredstva za osebne dohodke povečala nad dogovorjenimi, do

konca leta pa pričakujemo, da se bo stanje izboljšalo. Metodologija samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov za dejavnost trgovine je neustrezna, ker uporablja za izhodiščne osebne dohodke lanske letne dogovorjene osebne dohodke. Tako se lanski rezultati (takšni, kakršni pač so) prenašajo v letošnje leto, neupoštevajoč letošnje osebne dohodke.

Ob koncu še nekaj besed o prikazani izgubi. Pri tistih TOZD, ki imajo precejšnjo neplačano realizacijo, o njej ne moremo govoriti. Precejšnja izguba se je pojavila pri TMI predvsem zaradi neurenjenega tržišča in politike cen v tej industrijski veji. Večina TOZD, ki ima prikazano izgubo, pa ima tolikšen delež neplačane realizacije, da ob upoštevanju te, izgube dejansko ni več. Če bi večina TOZD, ki ima izgubo, ugotavljala dohodek po lanskim kriterijih, izgube ne bi bilo, pač pa bi zabeležile celo ostanek dohodka. Upravičeno menimo, da bo v zaključnem računu take vrste izguba izginila.

ALENKA SRDIČ

KUPCI O NAS — KUPCI O NAS — KUPCI O NAS —

TOZD Jelka Gornji grad je naša najmanjša TOZD, ki ma le 33 redno zaposlenih. Deset prodajaln in dva bifeja oskrbujejo občane Gornjega grada, Luč, Ljubnega, Konjskega vrha, Okonine in Šmartna ob Dreti. Poleg pretežno živilskih prodajaln imajo še trgovino s tekstilom, dve z železnino in manjšo blagovnico.

Konkurence je v teh krajih malo ali pa sploh ne, zato so potrošniki večidel odvisni od Mercatorja. In kako so zadovoljni? Zelo! Hvalili so izbiro, še bolj prijazne prodajalke. Seveda smo slišali tudi kritiko, predvsem na račun sadja in zelenjave ter krmil, ugotovili pa smo tudi, kar nam je bilo še posebno všeč, da so tamkajšnji potrošniki v veliki meri seznanjeni s problematiko tržišča in trgovine in zato tudi znajo prisluhnuti težavam trgovskih delavcev. Morda se to, tod živi veliko kmečkega prebivalstva in prav ti ljudje so manj razvajeni in ne negodujejo, če česa ne dobijo in morajo zato še enkrat v trgovino, ki je daleč tudi do nekaj kilometrov.

JANEZ ROZMAN SE JE UPOKOJIL

Z julijem se je upokojil tovariš Janez Rozman, potem ko je dopolnil 47 let delovne dobe, od tega kar 25 let v Mercatorju, sprva kot komercialni direktor, nato kot namestnik generalnega direktorja.

Kako težko je reči »srečno« ob slovesu iz kolektiva in kako težko je najti prave besede zahvale človeku, ki je večji del svojih delovnih let oddal naši delovni organizaciji in ki je v svojem delu bil dosleden in zvest Mercatorjev delavec in v medsebojnih in osebnih odnosih vselej človek — človeku — človek.

Težko toliko bolj, ker ni maral nikdar posebne hvale, ker se je ogibal javnemu razglasjanju zaslug in ker je trdil, da delo samo uveljavlja človeka in mu daje ceno.

In vendar je s ponosom sprejel odlikovanje: Red dela s srebrnim vencem in Red dela z rdečo zastavo, s katerima ga je za dobro delo odlikoval tovariš Tito. Zadnje odlikovanje je prejel ob 25-letnici Mercatorja. Tedaj je skupaj s kolektivom slavil le za dve leti krajši svoj delovni jubilej v Mercatorju.

In naravno je, da je bila to priložnost, da je svojo delovno pot povezoval s 25-letnim razvojem Mercatorja. V svoji zahvali za odlikovanje je tedaj rekel, da pomeni priznanje za dolgoletno delo v podjetju in napredek Mercatorja. »S tem odlikovanjem,« je dejal, »je hkrati dano priznanje vsem tisočim delavcem, ki so še v naši hiši ali pa so bili člani naše delovne skupnosti. Marljivo in z zavestjo so opravljali svoje delo in s tem pripomogli, da smo iz nekoč majhnega Mercatorja napravili takšen razvoj. Odlikovanje mora biti tudi spodbuda, da bomo poiskali načine in pota za še večje podjetje, v katerem bo povezana tako industrija in trgovina.«

Predlagatelj odlikovanja, kolektiv Mercatorja, pa je dobro poznal osebni delež tovariša Janeza Rozmana v Mercatorjevem razvoju. K uspehu podjetja je veliko prispeval s svojo prizadevnostjo in dejavnostjo. S svojim znanjem, vztrajnostjo in požrtvovalnostjo ter z velikim občutkom za dobre poslovne običaje, je utrl ugled in veliko zaupanje Mercatorja med poslovnimi partnerji. Zato je bila nedvomno tudi njegova zasluga, da so se zaradi takih izkušenj mnoge organizacije enodušno odločale za samoupravno povezovanje z Mercatorjem. Tudi v Mercatorju je s svojo osebno poštenostjo in umirjeno preudarno naravo zelo veliko prispeval k sožitju in uravnavanju medsebojnih odnosov, prej med poslovnimi enotami, zdaj med TOZD. Prav v procesu samoupravnega konstituiranja in snovanja samoupravnega sporazuma Mercatorja po novi

ustavi je vložil veliko truda v to, da bi si Mercatorjevi delavci sestavili sporazum, ki bo zagotavljal tudi v praksi pristno samoupravno sožitje celotnega Mercatorja in vseh njegovih delov, ki bo spodbujal samoupravno združevanje sredstev in vseh drugih zmogljivosti in ki bo zagotavljal vsakemu kolektivu Mercatorja in celotni delovni organizaciji Mercator še večji razvoj in perspektivo.

In vsega tega, te prehojene uspešne poti ni mogoče kar tako zapustiti, še posebno ne, če si čil, zdrav in še poln življenjske energije, kot je tovariš Rozman. Zato vemo, da se bo med nas še vračal, da se bo ob naših priložnostnih delovnih in slavnostnih pregledih uspešnosti prehojene poti z nami, ki ostajamo, iskreno veselil še svojih in skupnih uspehov.

Zelimo mu še naprej, da bi ohranil zdravje in vitalnost.

IVANKA VRHOVČAK

Tovariš Janez Rozman na svečani seji delavskega sveta TOZD Panonija

SP LUČE — KRUH!!!

MARIJA RESNIK, 38 let, gospodinja: V naši vasi Podvolovjek ninamo trgovine, zato prihajam sem, 10 km daleč. Tu sem redni kupec in sem z vsem zadovoljna; z izbiro, še posebno pa s prijaznimi prodajalkami.

Hodim tudi v prodajalno kmetijske zadruga in to po krmila, ker jih v tej trgovini ne dobim.

K. A., 35 let, gospodinja: je bila bolj kritična. Nakupuje stalno v tej prodajalni, kjer pogreša delikatese (tisti dan so jih imeli samo pet vrst op. p.) in kruh, ki poide še pred poldnevom. Tudi kvasa ni, predvsem ob koncu tedna, prav tako sadja in zelenjave. Tu kupuje večkrat tudi meso (pakirano), ki pa ga stranke hitro razgrabijo, tisto boljše pa meni, da gre navadno v gostilne.

Do trgovine mora uro in pol pešati in če česa ne dobi, mora še naprej, v vosednje Mozirje.

Odlično oceno pa zaslužijo prijazne in ustrezljive prodajalke, za poslovodje pa meni, da so bolj primerni in sposobni moški.

FRANČIŠKA KLADNIK, 56 let, kmetica: Ne kupujem veliko, ker živim sama, pa tudi skromna sem. Pravim, da imajo vsega dovolj, še preveč, saj številnih stva-

Franciška Kladnik: vsega je dovolj, še preveč

ri, ki so na policah sploh ne poznam. Doma sem iz Podveže in pridem sem v pol ure. Ob sobotah ne hodim, ker so vrste, pa naročim kar potrebujem raje razvalcu mleka.

ADRIJANA ELVIČ, 44 let, medicinska sestra: Tu sem na počitnicah in sem prvič v tej trgovini, ki je name napravila prijeten vtis. Je urejena, pregledna in dobro založena vsaj s temi artikli, ki sem jih nameravala kupiti, in se lahko primerja s katerokoli sodobno mestno prodajalno.

MOLIČNIK ANGELA, 27 let, trgovska pomočnica: Pri Merca-

torju sem že deseto leto; prej v Ljubljani v galanterijskem skladišču in po poroki tu. Strezem v delikatesi in prav tu največkrat zadevamo na probleme. Najprej kruh. Enkrat ostaja, spet drugič ga že v jutranjih urah vsega prodamo. Težave so tudi z delikatesami. Naročimo jih pri TOZD TMI, ki nam ne dostavi vsega. Ni šinkov, zimskih salam, vratovine, jezikov. Nerodno je, ker ljudje po tem povprašujejo, pa ne samo domačini temveč tudi številni turisti, ki preživljajo dopust pri nas.

Tudi pri sirih, sadju in zelenjavi ni nič boljše. Dobavitelji blaga nimajo in dostavijo tisto, kar imajo.

PEPCA RIHAR, 44 let, gospodinja: Ta trgovina mi je zelo všeč, kjer si postrežem sama, ker je pregledna in čista in ker so na blagajni vedno nasmejene trgovke. Ponudi nam veliko blaga, seveda pa kdaj tudi kaj pogrešam. Mogoče kruh, ki pa ga kupujem kar pri peku, kjer ga zmeraj dobim.

JAKOB KLADNIK, 38 let, gozdni delavec: Dobim prav vse, kar potrebujem. S »kritičnim« blagom, ki ga zmanjkuje že dopoldne (kruh in sadje) se oskrbim že zjutraj. Tu rad kupujem tudi zaradi zmeraj prijaznih prodajalk.

MARIJA SEM, 62 let, gospodinja: Prišla sem s Podraduhe. Pridem dvakrat na teden, pozimi

Marija Sem: danes bom morala kruh kar sama speči

bolj poredko. Vse kupujem tu, tudi kruh, sadje in zelenjavo. Ampak velikokrat se jezim, ker ni kruha, danes, na primer, še tudi paradižnika. Če bom čakala, da bodo blago pripeljali, se bom zamudila mogoče do popoldneva in za nameček pa bodo pripeljali kak hudo slab paradižnik. Kruh pa bom morala speči, ker ga tudi pri peku ni več.

Vem, da niso za vse krivi trgovci, zato se na dekleta v prodajalni ne jezim, tudi zato ne, ker so vedno ustrežljive.

Tukaj pogrešam krmila, ki pa jih grem kupovat v Kamnik.

Že ob 10. uri so bile police s kruhom prazne, nič bolje pa ni kazala vitrina z delikatesami

JOŽICA KNAPIČ, poslovodkinja: Vsekakor se stranke upravičeno pritožujejo glede sadja, mlečnih izdelkov, delikates. Za slabo izbiro so krivi dobavitelji — med njimi tudi naša TOZD TMI — ki nam pripeljejo le del tistega, kar naročimo in pogosto tudi nekvalitetno blago, predvsem je to pri sadju in zelenjavo.

Kruh nabavljamo pri peku, vendar vsakokrat ne zadanemo prave količine. Včasih ga ostaja tudi do 20 kg, spet drugič ga zmanjka že dopoldne.

Krmila za živino prodajamo, vendar jih dobimo vse premalo. Povpraševanje po njih je zelo veliko.

Samopostrežbo smo odprli leta 1968 in nam prostorsko še vedno ustreza. Poleg prodajalne Kmetijske zadruge, ki so jo odprli pred šestimi leti, je to edina trgovina v Lučah in preskrbuje približno 2000 občanov. Njihova kupna moč ni velika.

Naša prodajalna ima deljen delovni čas. Možnosti za neprekinjeno poslovanje zaenkrat ni, ker ne bi ob takem prometu in več zaposlenih, dosegli zastavljenega plana. Na zaposlenega odpade mesečno 90.000,00 din prometa.

KLASIČNA PRODAJALNA OKONINA — VAŠČANI SO JO POHVALILI

Vasica pod hribi, nekoliko odmaknjena od ceste. V njej sta gostilna in trgovina, edini shajališči, kjer vaščani nekoliko poklepetajo. Večina se ukvarja s kmetijstvom, nekateri hodijo še na delo v bližnja pa tudi bolj oddaljena industrijska središča.

Ko smo se oglasili pri prijazni Milki Preslanovi, ki je v trgovini poslovodkinja, pomočnica, delavka in snažilka, so ravno pripeljali blago iz Ljubljane.

Trgovina je še kar prostorna, skromno opremljena in malce neurejena. Odprta je od sedmih do pol treh popoldne. V njej se oskrbujejo z živili domačini in vaščani še dveh vasi in zaselkov.

Kupci so nam prav radi odgovarjali na naša vprašanja in vest, da so v trgovini Mercatorjevi novinarji, se je kaj hitro razširila po vasi in vsakdo je bil pripravljen

povedati svoje. Vsi so si bili edini: izbira je pestra, Minka pa prijazna trgovka, ki zna prisluhniti njihovim željam.

Pa si preberimo njihova mnenja!

PEPCA KONŠAK, 50 let, kmetica: Vsak dan pridem po kaj. Izbira živil je dobra, škoda je le, da nimajo večje količine krmil za

živino in da so prenehali s prodajo spodnjega perila, robčkov, predpasnikov in podobnega.

CIRIL ŽELEZNIK, 45 let, delavec: Zelo sem zadovoljen, še posebno zato, ker prodajajo tudi piščance in pakirano meso. Sem iz vasi in prav zadovoljen sem, da imam trgovino tako blizu.

MARIJA PRICA, 66 let, gospodinja: Vsi smo zelo zadovoljni. Minka skrbi za vse, naroči kar želimo in nas obvesti, ko blago pride. Pogrešam pa »kratko robo«, kot so predpasniki, rute, spodnje perilo. Ponj moram v Ljubno ali v Mozirje, kar pa nam starejšim ne diši.

MARTIN KONŠAK, 56 let, upokojenec. Sedemindvajset let že živim v Okonini in zmeraj smo imeli v vasi trgovino. S to sem zelo, zelo zadovoljen. Edino to me moti, ker imajo premalo krme za kokoši.

ANA MRAK, 50 let, gospodinja: Rada pridem sem, ker sem z založenostjo zadovoljna. Edino pri zelenjavi so težave, ker je ne pripeljejo.

MILKA PRESLAN, poslovodkinja: Hude težave so s sadjem in zelenjavo. Včasih ga pripeljejo

Milka Preslan, nasmejana in ustrežljiva trgovka iz Okonine

Marija Prica: pogrešam predpa-
snike, rute in spodnje perilo

vsakih 14 dni. Dobavitelji nas pu-
stijo čakati, ker smo nekoliko
vstran od glavne ceste. Sploh
imam probleme z dostavo. Zavla-
čujejo tudi pri drugem blagu celo
tri dni. Veliko prodamo, čeravno
je tu kmetijski okoliš, tudi piš-
čancev, in govejega pakiranega
mesa. Žal pa mi je, ker ne dobim
krmil, po katerih je veliko pov-
praševanje.

Mesečno prodam za okoli
75.000,00 din blaga. V trgovini
sem sama in prav rada bi v mese-
cih junij, julij in avgust, ko imam
največ dela, dobila pomoč. Odpi-
ram ob pol osmih zjutraj, zapiram
pa ob pol treh popoldne. Če je po-
trebno, svoj delavnik tudi podaljš-
šam. Pred časom sem prodajala
tudi drobno galanterijsko blago,
ki pa ga več ne nabavljam, ker se
je preslabo obračalo. Ljudem to
ni pogodu, ker se morajo zdaj po
te malenkosti zapeljati v Mozirje,
Ljubno ali še dlje.

S kupci se dobro razumem in
jih lahko ocenim za zelo uvidev-
ne. Na policah v trgovini je za-
dostna izbira, tudi novih pre-
hrambenih izdelkov, ki jih re-
klamira TV.

Precej prodam kave, keksov,
pijač. Ob tem sem se spomnila na
čase pred desetimi leti, ko sem
5 kg keksov prodajala 14 dni.
Zdaj pa je tako v enem dnevu.

Ciril Železnik: trgovino imam
blizu in to mi je še posebno všeč

SP GORNJI GRAD — PROBLEMATIČNA STA SADJE IN ZELENJAVA

JOLANDA DOBRŠEK: pri-
haja v trgovino le včasih, ko pri-
haja domov. Drugače dela in živi
v Celju. Stara je 19 let, po poklicu
pa je ekonomski tehnik. Čez do-
mačo trgovino se ni pritožila, ker
meni, da je dobro založena. Všeč
ji je tudi, ker so pričeli prodajati
tudi sladoled.

ANGELA KOLENC, 60 let,
upokojenka: Stanujem v Gorn-
jem Gradu in prihajam sem ku-
povat redno. Izbira je dobra,
pozna pa se, da smo oddaljeni od
mest. Vedno smo na vrsti zadnji
in dobimo pač tisto, kar je doba-
vitelj še ostalo. To velja zlasti za
sadje in zelenjavo in mlečne iz-
delke.

Drugače pa mi je vse všeč: ure-
jenost prostora, prijazne prodaj-
alke in non-stop poslovanje.

**MARIJA ROJTEN, blagajni-
čarka:** V tej trgovini delam že
dvajset let, od ustanovitve dalje.
Sprva je bilo nekoliko težje s
kupci, ker se niso mogli vživeti na
nov, samopostrežni način strež-
be.

K nam prihajajo kupci iz Gorn-
jega grada, Nove Štiffe, Bočne in
Šmartna ob Dreti. Odprto imamo
neprekinjeno, še vedno tudi ob
sobotah. Tudi mi si želimo imeti
prosto popoldne, vendar zaen-
krat še ne vemo, če nam bo to
uspelo.

Kot povsod, tudi mi zadevamo
na nekatere težave. Ena izmed
večjih je dobava sadja in zelen-
jave ter mlečnih izdelkov. Hudo
mi je, ko morajo kupci plačevati
slabo blago enako kot kakovost-
no.

Jožica Fricelj: najbolje izberem
tiste dneve, ko blago pripeljejo

**JOŽICA FRICELJ, 21 let, za-
sebna gostilničarka:** Redno ku-
pujem tu. Doma sem tri kilometre
od tod. Blaga je zadosti, pa tudi
sveže je. Najbolje izberem tiste
dneve, ko blago prepeljejo in se
tako nikoli ne jezim zaradi kvali-
tete in izbire. Za potrebe gostilne
kupujem pri grosistih v Ljubljani
in Celju.

Opažam tudi, da hitro osvajajo
nove izdelke na tržišču in tako ne
prihajajo zapozneno na naše pro-
dajne police. Škoda, da ne prodaj-
ajo še kaj drugega kot samo živi-
la, vendar bi bila za to že po-
trebna manjša blagovnica.

**MARIJA LAKNER, 32 let, de-
lavka:** Tu živim leto in pol in sem
s preksrbo zadovoljna. Seveda pa

Marija Lakner: premisliti bi vel-
jalo o večji izbiri delikates in o
nakupu nove hladilne vitrine

se najdejo še katere želje, kot na
primer to, da bi prodajali zmrz-
njene ribe in mogoče še druga živi-
la. Premisliti bi veljalo tudi o
večji izbiri delikates, ki bi morale
biti pokrite in bolj na hladnem.

V hladilniku pogrešam na-
vadno mleko, na polici s kozme-
tiko pa specialnejše kreme. Za
kader v trgovini pa rečem, da so
vsi prijetni, pošteni in ustrezljivi.

S. M., 40 let, gozdni delavec:
Večkrat kupujem malico in me
moti, ker salame niso vselej sveže,
ker zanje nimajo primerne pro-
stora. Drugače pa je vse v redu.
Vsi so prijazni in pošteni.

JOŽE REMŠAK, poslovodja:
Pred dvanajstimi leti smo trgo-

Jože Remšak, poslovodja iz Gornjega grada

Marija Rojten: hudo mi je ker morajo kupci plače-
vati slabo blago tako kot kakovostno

vino odprli in od takrat je še nismo preurejali. V začetku sem se bal novega načina strežbe, vendar je vse lepo steklo in s takratnih štirideset tisočakov na mesec smo prišli do 320.000 v letošnjem letu. Danes nudimo potrošniku veliko več artiklov, ne samo tistih osnovnih, kot smo

sprva.

Tu nas je pet redno zaposlenih, imamo pa tudi učenko.

Že v lanskem letu smo v prid stabilizaciji občutno zmanjšali zaloge, tako da so kupci že opazili desortiranost, vendar so sprevideli, da tako mora biti in da so tako storili tudi drugod.

Predvsem smo napravili čistko pri kozmetiki in podobnih artiklih.

V vasi je še ena trgovina z živili, ki je last Kmetijske zadruge.

Glede delikates bo problem kmalu rešen. Dobili bomo novo vitrino. S sadjem in zelenjavo se problem ne da rešiti. Dobavitelji

nam nudijo kar pač imajo. Za zmrznjena jedila, konkretno ribe, je zanimanje premajhno, da bi nabavljali, v kolikor pa bi že, bi morali kupiti novo hladilno skrinjo. V tej, ki jo imamo, hranimo sladoled, oboje skupaj pa le ne bi smeli shranjevati v enem zmrzovalniku.

NADA RIHTAR

PRIZNANJE SINDIKATU TOZD GRMADA

Osnovna organizacija sindikata TOZD Grmada je prejela srebrni znak občinskega sindikalnega sveta pri skupščini

KAKO JE V BEOGRADU?

V TOZD Veleblagovnica Beograd že dlje časa nismo ničesar zapisali. Vemo pa, predvsem tisti, ki hodimo na zasedanja skupnega delavskega sveta in družbenopolitičnih organizacij, da so že nekaj časa v tej naši TOZD težave, ki ne izvirajo toliko iz slabega poslovanja, temveč zaradi neurejenih notranjih odnosov, ki jih kali peščica posameznikov. V uredništvu smo sklenili napraviti zapis, ki naj osvetli vso problematiko in hkrati opraviči tisti del kolektiva TOZD, kateri si prizadeva, da ugled veleblagovnice ne bi padel v oči potrošnikov in ostalih delavcev Mercatorja.

POSLOVNI USPEH

Bilančni podatki prvega pol leta kažejo, da je TOZD poslovno izgubila, ki je nastala zaradi povečanja obresti za kredite, ker so k obrestim za kratkoročne kredite priključili še obresti za investicijske kredite. Poslovanje v TOZD Veleblagovnica Beograd je kljub izkazani izgubi ugodnejše, kot v prvem polletju lanskega leta. Izboljšal se je promet na zaposlenega, poslovni stroški brez minimalne in povišane amortizacije so se povečali že za 4 %, medtem ko se je celotni dohodek zvišal za 13 odstotkov. Pri zalogah beleži TOZD Beograd 4 % povečanje, medtem ko se je količnik obračanja zalog nekoliko izboljšal. Približno tretjina zalog je neidoče blago, predvsem akustični in gospodinjski aparati, konfekcija, galanterija in avto deli. V kolikor jim bo uspelo to blago prodati, bi bilo stanje zalog v realnih okvirih.

DELO

POSLOVODNEGA ODBORA

Delavski svet TOZD Veleblagovnica Beograd je imenoval poslovodni odbor, da bi le-ta reševal, zaradi daljše odsotnosti direktorja, ki je že več mesecev v bolniškem staležu, neurejene odnose in razmere v kolektivu. V poslovodnem odboru so: predsednik Drago Arhar in člani Anton Staničič, Vasja Butina ter delavci TOZD Nada Lončarevič, Vladan Stojanović in Milenko Popović.

Ljubljana-Siška, ki ga podeljuje najuspešnejšim sindikalnim delavcem in osnovnim organizacijam sindikata. Za dolgoletno delo v sindikatu je med posamezniki

Odbor je sestavil operativni plan, ki so ga potrdile družbenopolitične organizacije in drugi organi TOZD. Zajema vsa področja iz poslovanja, od poslovne in delovne discipline naprej.

Kmalu bo izdelana analiza vseh delovnih mest, predvsem tehnične službe, službe zavarovanja in čistoče. Zasledujejo delo prevzemno-prodajne službe, da bi ugotovili, koliko delavcev je v tej službi dejansko potrebno. Na minimum se zmanjšujejo službena potovanja in reprezentanca.

Formiran je bil komercialni oddelek, ki opravlja enotno nabavo za vso veleblagovnico. O nabavi, ki naj bi se količinsko zmanjšala, vodijo dnevno evidenco. Vodi se tudi enotna evidenca in kontrola maloprodajnih cen za vse oddelke in enoten izračun razlike v ceni, kontrolira in zmanjšuje se število dobaviteljev.

camo prejela priznanje tajnica OOS, tovarišica Anica Žitnik, za osnovno organizacijo sindikata pa je srebrni znak prevzela predsednica OOS, Tončka Habič. Obe priznanji je podelil predsednik občinskega sindikalnega sveta Ljubljana-Siška, tovariš Slavko Krušnik.

Osnovna organizacija sindikata TOZD Grmada je v preteklem obdobju usmerila svoje delo na vsa področja, kjer mora sindikat delovati. Tokrat ne bomo pisali o preteklem uspešnem obdobju, temveč bomo zapisali, kaj ima OOS v programu to leto. V letnem delovnem načrtu so si zadali naslednje naloge:

— vsakega člana izvršnega odbora se zadalži, da na svoji področni skupini obvešča svoje člane o delu izvršnega odbora sindikata in se z njimi posvetuje o konkretnih nalogah;

— tudi v letu 1976 mora izvršni odbor zasledovati politiko stabilizacije in jo v vsakdanji praksi uresničevati;

— izvršni odbor mora sodelovati pri sprejetju samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnega dohodka ter se boriti za dosledno nagrajevanje po delu;

— izvršni odbor mora nuditi vso podporo delegatom splošnih

in drugih delegacij in jim omogočiti čimboljše delovanje;

— izvršni odbor mora sodelovati pri izvajanju nalog družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora;

— izvršni odbor mora omogočiti vsem članom udeležbo na seminarjih, ki jih organizirajo sindikati in Delavska univerza;

— izvršni odbor bo aktivno sodeloval pri sprejemanju vseh samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov;

— izvršni odbor se mora še bolj povezovati z aktivom mladih in samoupravno delavsko kontrolo;

— izvršni odbor bo dosledno izpolnjeval Sindikalno listo za leto 1976 ter sproti reševal tekočo problematiko;

— komisija za šport in rekreacijo je dolžna tudi v bodoče skrbeti za oddih, rekreacijo in preventivo naših članov;

— stanovanjsko problematiko za našo TOZD rešuje komisija za stanovanjska vprašanja;

— izvršni odbor mora skrbeti za socialno varnost in zaščito naših delavcev;

— komisija za kulturo se zadalži, da v letu 1976 začne s svojim delom (organizira ogled raznih prireditev in predstav).

NADA RIHTAR

Tovariš Slavko Krušnik podeljuje priznanje osnovni organizaciji OOS TOZD Grmada, ki ga je prevzela predsednica, Tončka Habič

Dolgoletna uspešna sindikalna delavka Anica Žitnik

Moralno politični kriteriji v kadrovske politiki

Tako kot nekatera druga pomembna družbena vprašanja, je bilo tudi vprašanje usmerjanja kadrovske politike v družbi nekaj časa zanemarjeno in pod vplivom liberalističnih, tehnokratskih in drugih nesocialističnih sil.

Te sile so si povsod prizadevale spraviti na vodilne položaje svoje ljudi. Tako so na vodilna delovna mesta v ZK, gospodarstvu, državnih upravi, tisku in drugod, prihajali ljudje, ki pogosto niso imeli nič skupnega z ideologijo partije in smerjo naše revolucije. Lahko rečemo, da smo imeli v kadrovske politiki obdobje, ko smo zastopali zlasti razredna merila oziroma družbenopolitične in moralnoetične kvalitete.

Napredne družbene in socialistične sile na čelu z ZK so začele odprti in oster politični boj proti odklonom v kadrovske politiki že pred 21. sejo predsedstva ZK Jugoslavije oziroma 14. in 23. sejo CK ZK Slovenije, ki se je nato nadaljeval z resolucijo Skupščine SR Slovenije o osnovah kadrovske politike, 5. sejo Republiške konference SZDL, 22. sejo RS ZS Slovenije, republiškim in zveznim kongresom ZK, z novo ustavo ter še z nekaterimi drugimi sklepi, stališči in dokumenti.

Sprejeta izhodišča o merilih in načelih, stališča in sklepi o uresničevanju samoupravne kadrovske politike v naši socialistični družbi, so dobila široko podporo delovnih ljudi in občanov. Na teh osnovah so nastali tudi občinski družbeni dogovori o temeljnih kadrovske politike in republiški družbeni dogovor o nalogah pri oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v SR Sloveniji.

Ena najpomembnejših prvin, izhajajočih iz nove ustave in do-

kumentov ZK ter ostalih družbenopolitičnih organizacij je ta, da so delavski razred, delovni ljudje in občani, na vseh področjih združenega dela osnovni tvorci in nosilci samoupravne kadrovske politike in akcije za uveljavljanje načel kadrovske politike.

Vsebinska in cilj samoupravne kadrovske politike je razvijanje in uveljavljanje delovnega človeka, ki neposredno in enakopravno z drugimi delovnimi ljudmi v združenem delu odloča o vseh zadevah družbene reprodukcije, uresničuje svoje osebne, materialne in moralne interese, pravico do uživanja rezultatov svojega živega in minulega dela, pridobitve splošnega materialnega in družbenega napredka ter da na tej podlagi čim popolneje zadovoljuje svoje osebne in družbene potrebe in razvija delovne in ustvarjalne sposobnosti.

Upoštevaljoč ta načela je potrebno govoriti o delovnih ljudeh kot temeljnih subjektih in nosilcih vseh družbenih funkcij, organizatorjih družbene, politične, samoupravne in strokovne dejavnosti pri razvijanju socialističnih družbenih odnosov.

Iz že omenjenih sklepov in stališč ter dokumentov izhajajo naslednja glavna merila in načela samoupravne kadrovske politike:

1. samoupravna kadrovska politika mora biti izraz interesa delavskega razreda in delovnih ljudi;

2. uveljavljanje nedeljivosti in celovitosti moralnopolitičnih in strokovnih kvalitet pri kadrovanju za vodilna delovna mesta;

3. da se zagotovi pri izbiri vodilnih ljudi organizirano sodelovanje vseh zainteresiranih družbenih dejavnikov.

Ugotovimo lahko, da je danes že v veliki meri prevladalo spoznanje, da naš samoupravni socialistični razvoj terjaja celovito osebnost, ki se izraža tako v usposobljenosti za strokovno delo kot za družbenopolitično udejstvovanje s tem, da obstajajo področja in delovna mesta, kjer strokovnega in moralnopolitičnega sploh ni mogoče ločiti.

Ne glede na splošno pozitivno razpoloženje pri uveljavljanju celovitosti kadrovskih meril pa imamo še primere, ko zaradi obstoječega razporeda političnih sil in zaradi oportunitizma v organizacijah združenega dela, njihovih organizacij ZK ter zlaganega malomeščanskega slogaštva podpirajo ljudi, ki so s svojim ravnanjem v nasprotju z današnjo stvarnostjo in hotenjem delovnih ljudi.

Moralnopolitične kriterije bomo zlasti zahtevali pri vodilnih in vodstvenih delovnih mestih ter na nekaterih posebnih področjih dela (kadrovske službe, zunanja trgovinska dejavnost, delo z organi upravljanja itd.), kjer lahko ljudje s pomanjkljivimi moralnopolitičnimi kvalitetami napravijo

izredno veliko družbenopolitično škodo.

Vodilna delovna mesta — zakon jih imenuje »delovna mesta, na katerih imajo delavci posebne pravice in odgovornosti oziroma pooblastila« — se morajo po zakonu zasesti po javnem razpisu, ki vsebuje poleg ostalih elementov tudi pogoje, potrebne za zasedbo delovnega mesta.

Z družbenimi dogovori o temeljnih kadrovske politike so se delovni ljudje zavezali, da bodo poleg strokovne usposobljenosti pri izbiri kandidatov za vodilna delovna mesta še posebej upoštevali družbenopolitična in moralnoetična merila.

O potrebnosti moralnopolitičnih kriterijev lahko govorimo tudi pri precejšnjem delu t.i. srednjega kadra v organizacijah združenega dela. Prav med vodji skupin, oddelkov, obratov je najmanj komunistov in ravno ti ljudje marsikje niso vključeni v samoupravne in idejne tokove našega današnjega časa, da o tem, kakšna je včasih njihova strokovnost, ne razpravljamo. Ta dejstva imajo širše negativne posledice, saj zadržujejo primitivizem, zavirajo prodor sodobne tehnologije in organizacije dela, preprečujejo razvoj samoupravnih odnosov in pogosto povzročajo konflikte, ki otežujejo uresničevanje konkretnih nalog v organizacijah združenega dela.

Glede na svoj položaj v organizaciji bi morali vodilni in vodstveni kadri neprestano pojasnjevati delavcem vsa bistvena vprašanja razvoja, materialnega

stanja in odnosov v organizaciji združenega dela in širših družbenopolitičnih skupnostih ter s svojim ugledom, vplivom, predvsem pa z obnašanjem in delom, uveljavljati novosti, ki jih prinaša naš hiter družbenoekonomski razvoj. Tako pa niso redki primeri, ko prav ti ljudje ustvarjajo v svojih okoljih nesamoupravne odnose, nepravilno in tendenciozno vzdusje do bistvenih vprašanj našega socialističnega samoupravnega razvoja. Boriti se moramo, da pridejo na vsa ta odgovorna delovna mesta resnični borci za socializem in samoupravljanje, za krepitev bratstva in enotnosti ter enakopravnosti naših narodov in narodnosti, borci, ki jih cenijo zaradi njihovih delovnih sposobnosti, idejnih in človeških vrlin, doslednosti in osebne odgovornosti.

Vodilni kadri so bili in so še v položaju, ki bistveno vpliva na razvoj samoupravnih odnosov, od njihove prepričanosti in pripravljenosti, da razvijajo samoupravne družbenoekonomske odnose pa je v veliki meri odvisna uspešnost samoupravnega razvoja. Prav gotovo je tudi zaradi teh razlogov nujno, da se poleg pogojev, ki jih naš sistem opredeljuje kot pogoj za opravljanje poklicnega strokovnega dela (izobrazba, izkušnje itd.) uveljavljajo v naši družbi tudi **moralnopolitični pogoji, ki bodo zagotavljali, da bodo vodilni delavci uveljavljali samoupravljanje.**

(Nadaljevanje prihodnjič)
VASJA BUTINA

V VELIKO ZADOVOLJSTVO KRAJANOV

Samopostrežba v Zadobrovi

Da je bila preskrba z osnovnimi življenjskimi potrebščinami že nezadovoljiva, so vedeli povedati številni krajanji Zadobrove pri Ljubljani. Pri toževali pa so se tudi potrošniki okoliških naselij, saj so morali v nakupe celo v Ljubljano.

Če danes povprašamo prav iste kupce, vedo povedati prav nasprotno. Z nedavno preurejeno prodajalno v Zadobrovi, TOZD Grmada jo je preuredila v samopostrežnico, so več kot zadovoljni. Trgovina je prostornejša kot prej, izbira blaga pa je toliko popestrena, da ne manjka skoraj ničesar. Pa še nekaj je; prodajalna je pregledna in željeno blago je prav lahko najti.

Ko so konec junija odprli prenovljeno trgovino, je že od jutra pred vrati čakalo mnogo

rednih kupcev. In ko so vstopili v preurejeno prodajalno, so kar obnemeli. Navdušeni so bili nad opremo, preglednostjo in veliko izbiro blaga. In neredko smo lahko slišali same pohvalne besede in zagotovila, da odslej ne bo več treba nakupovat v sosednjo samopostrežbo v Polju ali celo v Ljubljano.

TOZD Grmada, v njenem upravljanju je ta prodajalna, je imela prenovitev v načrtu že dlje časa. Pri tem so jim veliko pomagali predstavniki krajevne skupnosti, ki so za razširitev trgovine odstopili nekaj svojega prostora. Z večjo, moderno trgovino so izboljšali preskrbo v domači krajevni skupnosti, nakupovat pa prihajajo tudi krajanji iz sosednjih zaselkov.

MILE BITENC

Finančno poslovanje opravlja ustrežna služba v TOZD. Račune plačujejo na podlagi akreditiva, ki ga dobivajo tedensko.

JESENI NOV DIREKTOR

Delavski svet TOZD je na željo direktorja sprejel njegovo razrešnico. Tovariš Zoran Popović bo združil delo v delovni skupnosti podjetja, kot zastopnik Mercatorja v SR Srbiji, ki ga potrebujemo zaradi nujnosti širjenja Mercatorjevega tržišča in slovenske industrije v tej republiki.

TOZD potrebuje novo vodstvo. V časopisih Delo in Politika sta bila objavljena oglasa za evidentiranje kandidatov za prosti delovni mesti direktorja TOZD in vodje komercialnega sektorja. Po preteku enega meseca bodo opravili selekcijo prijavljenih interesentov in imeli z izbranimi možnimi kandidati razgovore. Po imenovanju komisije za razpis vodilnih delovnih mest v TOZD Veleblagovnica Beograd, bo opravljen razpis in izbira.

NADA RIHTAR

KOLIKO SMO VPISALI POSOJILA ZA CESTE

Geslo: Prispevajmo za boljše ceste, za večjo varnost na naših cestah, za hitrejši razvoj vsakega kraja, za skladnejši razvoj SR Slovenije in njeno boljše povezanost v širše prometne tokove, pri Mecatorjevih delavcih ni naletelo na gluha ušesa.

Po podatkih, ki smo jih zbrali, smo vpisali 6,500.419,00 din posojila.

Sredstva nabrana s prodajo obveznic bodo porabljena za financiranje gradenj novih cest, rekonstrukcij magistralnih in regionalnih cest, ki so predvidene v srednjeročnem planu 1976 — 1980 na območju naše republike.

Po tem planu naj bi bilo v SR Sloveniji moderniziranih 728 km makadamskih cest, ojačanih 601 km moderniziranih cest, rekonstruiranih 261 km cest. Na novo bi zgradili 117 km cest, od tega 36 km avtocest, postavili 22 cestnih mostov in zgradili več podpornih zidov, obcestnih počivališč in zavarovanih železniških prehodov.

Obveznice se obrestujejo po 10 % letni obrestni meri. Posojilo bo odplačano v petih letnih anuitetah, ki bodo dospele v izplačilo vsako leto 1. julija. Prvo izplačilo bo v letu 1979.

ASFALT PRINAŠA NOVO ŽIVLJENJE V ODROČNE KRAJE, EKONOMSKI IN TURISTIČNI UGLED

Nujnost po novogradnjah in obnovitvah cest smo občutili ne samo kot občani, ki se morda vsak dan vozimo na delo po slabih cestah ali na nedeljske izlete, temveč tudi kot delavci Mercatorja, ki ima razpredeno maloprodajno mrežo po vsej Sloveniji, po mestih in vaseh. Predvsem do slednjih je včasih težko priti prav zaradi slabe ceste. To občuti naš šofer, delavci v prodajalnah, ker jim neredno dobavljajo blago in ne nazadnje tudi potrošnik, ki ne dobi željenega blaga.

Asfalt prinaša novo življenje v odročne kraje, ekonomski in turistični ugled. In vse to smo ob vpisu javnega posojila upoštevali. Koliko pa so upoštevale posamezne TOZD, nam pove naslednja razpredelnica:

TOZD	Znesek vpisanega posojila	Število delavcev, ki so vpisali posojilo
Grosist	670.000,00	375
Detajl	43.500,00	20
Polje	227.310,00	—
Logatec	118.500,00	—
Litija	114.200,00	74
Jelka	44.800,00	31
Emona	220.700,00	—
Emba	133.800,00	vsi
Grmada	471.100,00	294
Gradišče	78.750,00	58
Hladilnica	55.200,00	36
Hrana	392.500,00	—
Idrija	270.000,00	201
Investa	91.500,00	34
Kavarna-bar Nebotičnik	41.000,00	24
Kavarna Evropa	82.240,00	52
Metlika	94.000,00	—
Potrošnik — Izbira	104.109,00	71
Preskrba	189.800,00	116
Panonija	1,204.700,00	705
Rožnik	175.600,00	107
Ribnica	162.300,00	—
Sloga	181.000,00	—
Standard	278.310,00	204
Špecerija	260.000,00	130
TMI	444.100,00	—
Trgopromet	346.500,00	203
Univerzal	311.000,00	211
Vrhnik	203.800,00	—

NADA RIHTAR

Predstavljamo vam TOZD Grosist

Po sklepu zbora delavcev se je iz nekdanje poslovne uprave izločila dejavnost trgovine na veliko in 24. decembra 1973 ustanovila TOZD GROSIST. Njena osnovna naloga je oskrbovanje Mercatorjeve malo-prodajne mreže in trgovine naših poslovnih partnerjev na območju Slovenije in drugih republik.

V TOZD Grosist je zaposlenih 440 delavcev, ki so v lanskem letu ustvarili prek 1.000.000.000,00 din celotnega dohodka, leto poprej pa 800.000.000,00 din. Letno prepeljejo približno 140.000 ton blaga s 55 lastnimi kamioni. Na površini 15.500 kv. m skladišči živila, galanterijsko blago in papir oziroma prek 20.000 različnih artiklov. Lastnih skladišč imajo 13.100 kv. m, ostali prostor pa najemajo.

Na željo potrošnikov so v lanskem letu odprli diskont prodajalno, v katero prihajajo številni kupci. Zaradi zanimanja in potrebe občanov po takšni prodaji, nameravajo prihodnje leto odpreti še eno tovrstno prodajalno in to za Bežigradom.

TOZD vodi individualni poslovni organ (direktor), sestavljajo pa ga še komercialni sektor, skladiščno transportni sektor in splošno kadrovski sektor.

ZMANJŠANE ZALOGE

Pri sprejemanju stabilizacijskega programa v skladu z Resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije, so si za osnovno nalogo zadali zmanjšanje zalog in poslovnih stroškov, utrditev samoupravne discipline ter dvig storilnosti dela. Lani so uspeli zmanjšati zaloge v vrednosti 25.000.000,00 din. Iz zaključnega računa je razvidno, da so znižali tudi stroške, na katere vplivajo delavci. Porast so zabeležili tudi pri storilnosti, ki so jo

Poletje je tu in z njim že prihaja čas vlaganja povrtin. Letos potrošnikom prvič ponujamo Mercator kis, ki ga za nas izdeluje HP Kolinska iz Ljubljane. Takole pa potrošnike opozarjamo na nakup kisa Mercator.

Rado Šintler, direktor TOZD Grosist

zvišali predvsem zaradi novega načina delitve OD, to je delitve po delu.

DELITEV PO DELU

Od nagrajevanja delavcev na osnovi točkovanja delovnih mest so prešli na stimulativen sistem delitve po uspehu dela povsod tam, kjer so ga lahko ovrednotili glede na kakovost, količino in odgovornost pri delu.

Po merilih delijo OD za naslednje delavce: potnike, razkladalce dospelega blaga, skladiščnike in komisionarje za pripravo in izdajo blaga, šoferje in spremljevalce ter delavce v diskontni prodajalni. Pokazalo se je, da ta merila ne predstavljajo povsod ustrezne delitve za vse delavce, zato so se pojavile težnje po uravnilovki.

Ne glede na še nekatere pomanjkljivosti v takem sistemu delitve pa so se že pokazali uspehi, predvsem v porastu storilnosti dela, saj so s povprečno 30 manj zaposlenimi opravili enako količino dela in s tem povečali v primerjavi z enakim obdobjem lani, z 9 % večjo izplačano maso za osebne dohodke, povprečno večje OD za 19 %.

BODOČA ORGANIZIRANOST

V osnutku zakona o združenem delu je zapisano, da je obvezno združevanje TOZD v delovno organizacijo, medtem ko mora združevanje v sestavljeno organizacijo združenega dela temeljiti na samoupravni in prostovoljni osnovi. Mercator kot delovna organizacija z različnimi dejavnostmi, se bo predvidoma organizirala v SOZD.

Glede bodoče organiziranosti TOZD Grosist so bile predlagane tri variante:

— da se združijo v preskrbovalno DO TOZD Grosist, TOZD TMI in TOZD Hladilnica;

— da združijo v DO vso groistično dejavnost v Mercatorju po principu TOZD;

— da se organizirajo v enovito delovno organizacijo.

SAMSKA STANOVANJA

Na Viški 29 v Ljubljani je TOZD Grosist obnovila in na novo opremila nekaj sob s sanitarijami, ki bodo namenjene samskim delavcem, ki so prišli iz drugih krajev Slovenije in drugih republik. V sobah bodo po tri ležišča, za katera bodo delavci odšteli minimalno najemnino. Sredstva za adaptacijo, približno 300.000,00 din so pridobili z izločitvijo sredstev za stanovjsko izgradnjo.

DRUŽBENI STANDARD

Obnovili in preuredili so tudi obrat družbene prehrane v centralnem skladišču, kjer si lahko delavci postrežejo sami. Na izbiro imajo tri vrste toplih obrokov, hladna jedila in brezalkoholne pijače.

Delavci TOZD Grosist so združevali tudi sredstva za gradnjo počitniškega doma v Dajli v višini din 1.900.000,00. Zato imajo na razpolago od skupno 70, 25 ležišč, ki so vso sezono zasedena, saj delavci z veseljem ceneno letujejo.

NOVA UPRAVNA STAVBA

Še letos bodo na dvorišču centralnega skladišča v Tobačni 7 postavili novo upravno zgradbo. Za to so se odločili zaradi prostorske stiske v stavbi na Aškerčevi 3, pa tudi zaradi oddaljenosti med poslovnimi prostori in skladišči. Zgradba bo montažna.

NADA RIHTAR

TOZD PRESKRBA TRŽIČ NA GORENJSKEM SEJMU

SOLIDNA POSTREŽBA IN PESTRA IZBIRA

Tržičani so se tudi tokrat predstavili na poletnem gorenjskem sejmu, ki je že 26. po vrsti. Na 368 kv. m površine so razstavljali in prodajali pohištvo, gospodinjske aparate, akustiko in nekaj tekstila. Na zunanjem prostoru 220

kv. m pa so imeli kmetijsko mehanizacijo, motorje, kolesa, peči za centralno ogrevanje in izdelke Tovarne kos in srpov.

Na razstavljenem blago so nudili potrošnikom od 5 do 10 % popusta, ki so ga ponekod prispevale same tovarne. Tudi najemnino razstavnega prostora, ki jo uprava sejma zaračunava po 250

din po kv. m, so krili deloma nekateri proizvajalci.

VELIKO ZANIMANJE IN UGODEN PROMET

TOZD Preskrba Tržič, ki se vključuje v sejemske prireditve že vrsto let, je tudi to pot privabila na svoj razstveni prostor številne kupce, ki so lahko izbirali med kvalitetnimi izdelki, prizadevni in ustrežljivi prodajalci pa so k ugodnemu prometu tudi veliko prispevali. Sedem med njimi so izbrali v domači hiši, osemnajst pa je bilo honorarcev.

Prijetna osvežitev je bil lepo urejen bife, ki je nudil poleg brezalkoholnih in alkoholnih pijač

še kranjske klobase, krofe in štruklje.

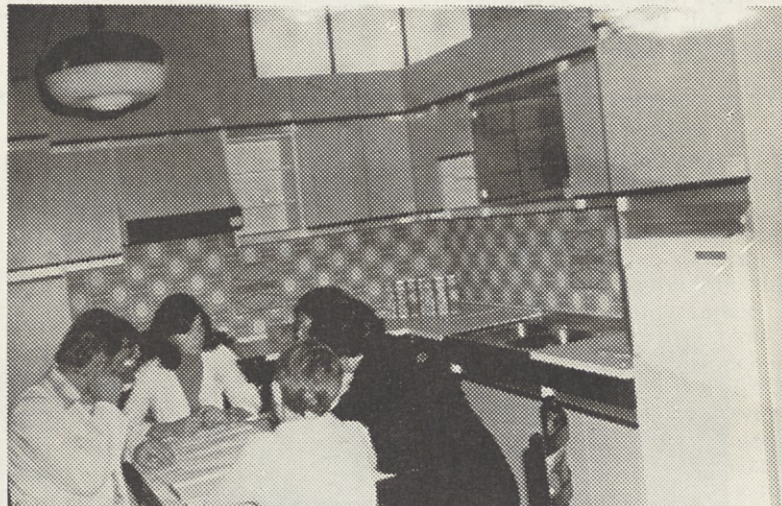
V desetih dneh, kolikor je sejem trajal, so dosegli precejšen promet in celo presegli načrtovane. V primerjavi z lanskim poletnim sejmom pa je letošnji uspeh kar za 50 % boljši.

Veliko so prodali motorjev, koles, bele tehnike, medtem ko je upadlo zanimanje za kmetijsko mehanizacijo, ker je sezona za kmetijska dela že mimo. Veliko zanimanje je bilo za barvne televizijske sprejemnike. Tu je predvsem privabljala sejemska cena, ki je bila kar za 2.000,00 din nižja od običajne.

NADA RIHTAR

Poskrbeli smo tudi za pijačo in jedajo

Že tretje leto uspešna honorarna prodajalka — študentka

Nš paviljon na Gorenjskem sejmu so obiskali številni potrošniki; privlačevala je izbira, ugodne cene in solidna postrežba

DOPIŠNIKI POROČAJI

ALOJZ VAVTAR — TOZD RIBNICA:

Nova samopostrežna trgovina z bifejem

Klasična trgovina tudi na podeželju ne more zadovoljiti potreb občanov. Zato se je TOZD Ribnica odločila, da poleg hotela v Ribnici zgradi tudi sodobno samopostrežno trgovino z bifejem v Sodražici. Predračunska vrednost je 5.500.000,00 din. Odprli jo bomo na dan republike.

Strežba na prostem

Asfaltirali smo parkirni prostor pred hotelom v Ribnici. Na njem je prostora za več kot 20 avtomobilov. Investicija je veljala 160.000 din. Uredili smo tudi gostinski del na prostem, s čimer smo povečali promet za približno 2.000,00 din dnevno.

Nove poslovodkinje

Sodobni prostori in oprema niso dovolj za uspešno poslovanje, temveč tudi izobraževanje kadra. Tudi naša TOZD omogoča vsem zaposlenim nadaljnje šolanje. V ta namen vlagamo velika sredstva.

Poslovodsko šolo so letos uspešno končale 4 učence. Na višji šoli imamo dva slušatelja. Naslednje šolsko leto pa bosta šo-

lanje nadaljevala dva učenca, na komercialni in poslovodski šoli.

Sejem v malem

Turistično društvo Ribnica bo priredilo sejem obrtne in trgovske dejavnosti v Ribnici. Na njem bo sodelovala tudi naša TOZD.

Obravnava družbenega plana razvoja občine Ribnica

V njem smo zasledili tudi predlog, da bi do leta 1980 zgradili v Ribnici večjo blagovno hišo. Občina bi v ta namen dala brezplačen prostor trgovski organizaciji, ki bi blagovnico gradila.

STEVO DOŠENOVIC — TOZD HLADILNICA

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata TOZD Hladilnice je imel svojo 5. redno sejo. Člani odbora so razpravljali o dosedanjem izvajanju letošnjega programa sindikata. Nato so še pregledali, kako je potekala akcija za vpis posojila za ceste. Letega je v TOZD Hladilnica vpisalo 36 ali 96 % vseh zaposlenih.

Izvršni odbor je tudi podprl predlog komisije za šport, da se odobrijo sredstva za nakup športne opreme in za koriščenje športnih objektov za rekreacijo.

JOŽE REPŠE — TOZD STAN-DARD

Kako in kje letujemo

Na pobudo OOS smo že pred tremi leti kupili dve kamp prikolicici, ter ju namestili v avtokampu Medulin pri Puli. Zanimanje za letovanje je bilo veliko, zato so bile možnosti letovanja omejene. Vse več zaposlenih je želelo v vročih poletnih dneh na morje. Stisko smo reševali na ta način, da smo čas letovanja skrajšali na sedem dni in tako so lahko letovali vsi prijavljeni.

V lanskem letu, v času stabilizacijskih naporov in prizadevanj ter vsesplošnega varčevanja, smo na izvršilnem odboru OOS ponovno razmišljali o nakupu še ene prikolice. Toda kako do sredstev? Delegatka v izvršilnem odboru OOS je predlagala, naj se odpovemo vsakoletnemu srečanju kolektiva in s tem prihranimo sredstva. Predlog je bil enoglasno sprejet.

Tako smo tik pred začetkom letošnje počitniške sezone nabavili še eno prikolico. Vse tri smo letos namestili v avtokampu »Počitniške skupnosti Krško« v Materadu pri Poreču.

Toda, žal, že z zaključkom letošnje sezone se bo moral leto urejen kamp umakniti nastajajo-

čim betonskim zidovom novega hotela in s tem smo ponovno postavljeni pred dejstvo, KAM?

Želimo si, in naša prizadevanja bodo šla v to smer, da bi morda že v naslednjem letu namestili naše prikolicice v bližino Mercatorjevega počitniškega doma v Dajli. Kot vemo, je poleg doma travnata jasa, ki bo v bodoče namenjena prikolicam.

Več športnega sodelovanja

V lanskem letu smo v izvršnem odboru OOS izvolili športnega referenta, z željo, da poživimo športno aktivnost tudi v naši TOZD. Kmalu po izvolitvi se je tovariš Milan Šter udeležil sedemdnevnega seminarja v Poreču. Pridobljeno znanje in izkušnje ter dobra volja, sta naredili svoje. Prvi uspehi na področju organizacije so tu.

Ustanovili smo svojo kegljaško skupino, ki redno trenira vsak teden. V okviru občinskih sindikalnih iger smo se udeležili nogometa v I. delu spomladanske A skupine. V kratkem pa pričakujemo še tekmovanja v streljanju.

V septembru pa želimo organizirati dvodnevno planinsko turo, z osvojitvijo Triglava. Upamo, da nam bo uspelo in da nam bo vreme naklonjeno.

Ker je Mercator že tako velik, menimo, da je lahko ravno šport tisti, pri katerem se spoznavamo med seboj in navezujemo prijateljske stike. Zato sodelujmo in tekmujmo med seboj!

MARIJA KAHNE — TOZD LITJA

V prvem polletju letošnjega leta so kar tri delavke naše TOZD odšle v pokoj: Marija Konjar, Vera Gorenjc in Anica Draksler.

Tovarišica Marija Konjar je bila pri nas zaposlena od leta 1952, ves čas kot poslovodkinja na Savi pri Litiji. Bila je vestna delavka in samoupravljalka, dolgoletna tajnica in blagajničarka OOS. Nikoli ji ni bilo težko po-

Marija Konjar

USPEH TOZD INVESTA

Pred nekaj tedni je ljubljanski Petrol ob avto cesti Maribor—Zagreb, v Podlehniku v Halozah, odprl moderen motel B kategorije. Projekt za objekt so izdelali v naši TOZD INVESTA pod vodstvom arhitekta, inženirja Matjaža Tomorija. Skupna površina objekta znaša 3.250 kv. m. Njegove zmogljivosti so naslednje: 103 ležišča v 40 sobah, 190 sedežev v klasični restavraciji, 60 sedežev v točilnici, 100 sedežev na terasi, 50 parkirnišč za tovornjake in avtobuse in 94 parkirnih prostorov za osebna avtomobile.

n. v.

daljšati delovni čas in vzgajati mlade trgovske delavce.

Za uspešno delo je v letu 1974 prejela odlikovanje.

Sedaj uživa zasluženi pokoj. Ko smo jo obiskali, nam je hudo mušno zaupala, da ji po delu ni dolgčas, temveč po družbi oziroma sodelavcih, s katerimi je preživela veliko prijetnega.

Upokojila se je tudi **Vera Gorenc**, vodja etaže v poslovalnici na Savi. Tudi ona je bila naša dolgoletna sodelavka, kar 17 let.

Iz naše sredine je odšla tudi tovarišica **Anica Drakslar**, poslovodkinja v poslovalnici Primskovo. Delo v poslovalnici je prevzela leta 1962 in ga vseskozi uspešno opravljala. V trgovini je bila sama. Zato je pred tremi leti predlagala, da sprejmejo učenko, ki bi za njo prevzela delo v poslovalnici, za katero bi težko dobili kader, ker je kraj odmaknjen. Dobili smo domače dekle, ki bo že letos končala šolo.

Ob koncu naj zapišem še vsem iskrene želje vsega kolektiva, da bi v zdravju in zadovoljstvu uživale zasluženi pokoj.

JANEZ BOŠNAK — TOZD UNIVERZAL

V TOZD Univerzal Lendava smo od lanskega novembra predali svojemu namenu štiri nove trgovine in tri bifeje. Kot je ob takih priložnostih navada, smo po otvoritvah priredili svečano kosilo, na katerega so bili povabljeni, razen predstavnikov občine, izvajalcev del in predstavnikov Mercatorja, tudi predstavniki samoupravnih organov v družbenopolitičnih organizacij v TOZD. To pa ni bilo vseh drugim delavcem v kolektivu, ki so želeli, da bi vsi prisostvovali otvoritvenim slovesnostim. Izvršni odbor OOS se je zato odločil, da na dan otvo-

ritve Marketa priredi pogostitev za vse člane kolektiva TOZD Univerzal. Vendar pa smo vsi skupaj ugotovili, da je to zaradi specifičnosti trgovske dejavnosti nemogoče, ali vsaj težko izvedljivo, zato smo se odločili za izlet, na katerega je šla večina zaposlenih.

Krenili smo v Savinjsko dolino. Nedelja je bila sončna. Najprej smo se ustavili v Šempetru v Savinjski dolini. Z zanimanjem smo si ogledali rimske izkopenine, nakupili značke, razglednice in se odpravili v Logarsko dolino. Panonci, vajeni ravnine, smo z občudovanjem in tesnobo zrlji v prelepe, še s snegom pokrite savinjske planine. Povzpeli smo se celo do slapa Rinke, kar je bil za nekatero pravi podvig. Po izdatnem kosilu smo se odpeljali na Golte. Razpoloženje v avtobusih je bilo izredno. K temu je pripomoglo tudi pristno lendavsko vino. Z gondolo in sedežnico smo se povzpeli na vrh Medvedjaka. Na vrhu pa nas je presenetil močan hladen veter, zato smo se po nekaj minutah že vračali v dolino.

Dan se je že nagibal k večeru, ko smo zapuščali Savinjsko dolino. Vračali smo se napolnjeni z lepoto planinskega sveta. Bilo je lepo in nepozabno.

Športno srečanje

V soboto, 12. junija, je veletrgovina Potrošnik iz Murske Sobotice v sklopu praznovanja svoje 25. obletnice, priredila športno srečanje TOZD trgovske dejavnosti Pomurja, na katerem sta sodelovali tudi TOZD Univerzal iz Lendave in Sloga iz Gornje Radgone. Športniki Univerzala so se na tem srečanju dobro izkazali, saj niso v nobeni panogi zasedli zadnjega mesta. Sahisti so bili najboljši, nogometaši pa drugi. Velja omeniti, da šahista **Toplak** in **Simon** nista izgubila nobene partije.

Prijetno je v gorah, so si bili enotni delavci TOZD Univerzal iz Lendave

Kolektiv TOZD Vrhnika na pikniku

Milena Jerele že 20 let v TOZD Vrhnika

To je bilo prvo tovrstno srečanje. Želja vseh je, da bi takšna športna srečanja postala tradicionalna, saj lahko takšno prijateljstvo krepi naše vezi in tovarštvo.

VINKO PEČAR — TOZD VRHNIKA

Delavci TOZD Vrhnika smo imeli v juliju piknik v Bistri pri Borovnici. Priredili smo ga za vse zaposlene, še posebno pa smo ob tej priložnosti proslavili naše jubilejke, ki so v kolektivu 10 ali 20 let.

Žal pa nas ni bilo veliko. Tisti, ki pa smo prišli, smo preživeli prijeten dan. Zabavali smo se na vse načine. Kopali smo se, balinali, igrali nogomet in košarko. Nekateri smo se v nekaj kilometrov oddaljeno Bistrico odpeljali kar s kolesom in tako smo piknik izrabili še za rekreacijo.

Imeli smo tudi krajšo slovesnost, na kateri je celotnemu kolektivu še posebno pa jubilejkam, spregovoril tovariš direktor. Predsednik delavskega sveta, Janez Dobrovoljc pa jim je izročil pismena priznanja in denarne nagrade.

Prejele so jih: za 20-letno delo v TOZD — Ma-

rija Arsič, Ivka Ogrin in Milena Jerele, za 10-letnico pa Tončka Debevec, Minka Svetičič in Fani Govekar.

Piknik smo sklenili z željo, da se drugo leto zopet dobimo in to v večjem številu.

FRANC ZADRAVEC — TOZD PANONIJA

Dvaindvajset let Panonije

Ob 22-letnici ustanovitve Panonije Ptuj je bila na Gorci pri Podlehniku skromna slovesnost. Slavnostno sejo delavskega sveta je pričel namestnik predsednika **Vili Horvat** in pozdravil vse navzoče delegate, posebej pa še delavce, ki so že 10, 20 ali že 30 let na delovnih mestih v posameznih enotah Panonije oziroma njenih predhodnikov. Na svečanosti sta bila prisotna oba že upokojena direktorja Panonije, **Martin Klemenčič** in **Janko Vogrinec**, iz delovne skupnosti podjetja pa namestnik generalnega direktorja **Janez Rozman**. Predsednik delavskega sveta **Franc Kodrič** je imel priložnostni govor, v katerem je prikazal hiter napredek in razvoj Panonije v zadnjih letih, sedanje stanje Panonije. Še posebej je poudaril zasluge delavcev, ki so že vrsto let, v dobrih in težkih časih, veliko prispevali k razvoju Panonije in premagovanju težav. Od njih pričakujemo, da bodo na osnovi dolgoletnih izkušenj dela v trgovini, prispevali odločen delež tudi v sedanjem času težkih pogojev delovanja trgovine, stabilizacije gospodarstva in razvoja samoupravljanja.

Jubilejne nagrade in spominska darila za 30-letno delo smo letos podelili prvič. Prejeli so jih: **Anica Kukovič**, poslovodkinja, ki je prav na dan proslave praznovala tudi 30-letnico poslovodskega dela v trgovini Steklo porcelan v Ptuj; **Janez Princ**, nekvalificiran delavec v centralnem skladišču; **Stanko Terbut**, referent prodaje v skladišču prehrane; **Matija Bašl**, vodja etaže v skladišču galanterije in tekstila, ki je bil pred tem 28 let poslovodja prodajalne Savica v Ptuj.

Nadalje so prejeli nagrade in priznanja za 20-letno delo v Pa-

Ivan Kumer, Dragica Klasinc, Branko Horvat, Lizika Klajdarič, Danica Iskra in Anton Zupančič so že 20 let delavci TOZD Panonija.

noniji tile: **Ivan Kumer**, šofer tovornega avtomobila; **Lizika Klajdarič**, komercialna referentka; **Dragica Klasinc**, namestnica poslovodje; **Danica Iskra** komercialna referentka; **Anton Zupančič**, poslovodja in **Branko Horvat**, vodja oddelka v skladišču prehrane.

Desetletnico pa so praznovali: **Pavla Lah**, **Konrad Bezjak**, **Lojzka Lazar**, **Marija Kranjc**, **Horvat Jožica**, **Albina Klarič**, **Marica Pukšič**, **Brigita Perko**, **Danica Angel**, **Nada Majerič**, **Mira Skledar**, **Maksimiljana Gornik**, **Tatjana Pulko**, **Katica Zajšek**, **Milan Šteger**, **Rozalija Črešnik**, **Kristina Kolar**, **Rozalija Šeruga**, **Konrad Šmigoc**, **Vlado Repič**, **Branko Gorjup**, **Skok Anton**, **Vera Slodnjak**, **Doroteja Mele**, **Ana Letonja**, **Marija Pišek**, **Marija Smolinger** in **Štefka Soršak**.

Za posebne zasluge na delovnih mestih, delovanju v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih TOZD in podjetju, je bilo dodeljenih 10 zlatih značk. Prejeli so jih: **Matija Bašl**, poslovodja in sedaj vodja etaže v skladišču galanterije in tekstila;

Stanko Bračič, poslovodja prodajalne Gorišnica; **Marija Čeh**, namestnica vodje prometnega oddelka; **Sonja Lazar**, namestnica poslovodje prodajalne Market Ptuj; **Anton Milošič**, šofer tovornega avtomobila; **Martin Ojsteršek**, obratovodja v obratu Zaščita Kidričevo; **Stanko Terbuc**, referent prodaje v skladišču prehrane; **Jože Vaupotič**, vodja maloprodaje; **Viktor Vršič**, voznik viličarja; **Janez Zupančič**, komercialni referent za prehrambeno stroko v TOZD.

S posebnim sklepom delavskega sveta TOZD so zlate značke dobili še: **Martin Klemencič**, prvi direktor Panonije in **Korošec Martin**, bivši vodja maloprodaje. Vsi so že nekaj let upokojeni, za razvoj Panonije pa imajo posebne zasluge.

Po podelitvi priznanj in nagrad sta vsem jubilentom čestitala še direktor TOZD, tovariš **Branko Gorjup** in namestnik generalnega direktorja podjetja, tovariš **Janez Rozman**.

Pred koncem svečane seje je direktor TOZD izrekel posebno zahvalo in priznanje za dolgoletno poslovno sodelovanje in

vsestransko pomoč v času, ko je Panonija vključena v podjetje Mercator, tovarišu Janezu Rozmanu, ki odhaja v pokoj. V kratkih besedah je orisal 20-letne stike in sodelovanje, pomoč, ki jo je nudil tovariš Rozman v času priprav na integracijo, izgradnjo objektov v Ptuj ter pomoč v drugih poslovnih zadevah. V znak

izredne zahvale in priznanja mu je izročil sliko akademskega slikarja Albina Lugariča iz Ptuja z motivom iz Haloz.

V vedrem razpoloženju smo še vsi skupaj preživeli nekaj lepih trenutkov, proč od rednih skrbi na delovnih mestih. Razšli smo se polni lepih vtisov.

Matija Bašl, Janez Princl, Anica Kukovič in Terbunc Stanko so v letošnjem letu napolnili 30 let dela v TOZD Panonija.

Dobitniki zlatih značk

HITREJE NA VRH NEBOTIČNIKA

Ne dolgo tega so v Nebotičniku montirali dve novi dvigali. Sredstva za investicijo, ki je veljala okoli 1.000.000 din, je financirala TOZD Kavarna bar — Nebotičnik sama. Tako se lahko sedaj gostje kavarne, bara in terase Nebotičnika hitreje pripeljejo v zaželeno nadstropje, saj je hitrost dvigala 3 metre na sekundo. Izognili so se tudi dosedanjemu čakanju na dvigala, ker že ob vходу, v pritličju, vsakega gosta sprejme vratar, ki upravlja komandno ploščo in tako skrbi, da se obiskovalci odpeljejo na vrh.

V času rekonstrukcijskih del so v TOZD Kavarna-bar Nebotičnik izgubili precej gostov, predvsem dopoldanskih. Pričakujejo, da bo obisk spet večji, predvsem jeseni po 15. septembru, ko bo v kavarni spet glasba. Še letos namestijo nekoliko obnoviti bar, ki

pa je že tradicionalno dobro obiskan.

NADA RIHTAR

V prijetnem okolju se jezik razveže in kava MERCATOR vsem se prileže.

Naši jubilanti — Naši jubilanti — Naši

V zadnjih mesecih so v nekaterih naših TOZD spet pripravili skromne slovesnosti ob jubilejih sodelavcev. Proslavili so 10 in 20-letnike in jih ob tej priložnosti tudi obdarovali.

Prav na dan mladosti, na Titov rojstni dan, ali kot je povedal predsednik delavskega sveta, so praznovali v TOZD Kavarna Evropa. Priznanja in nagrade so podelili za desetletno delo v kolektivu naslednjim sodelavcem: **Jožefi Podbevšek, Jočici Sterle, Mariji Štrnišnik, Jožefi Turk, Janezu Brezcu, Bredi Hrast in Kristini Keržič in Marti Bedenikovič.**

V juliju pa so praznovali v delovni skupnosti podjetja in v TOZD Grosist. Tokrat so to praznovanje združili še s praznikom dneva borca. Skupaj so jubilate in borce popeljali na enodnevni izlet v Žužemberk, Dolenjske toplice in v Kočevski Rog.

Za deset let dela v delovni skupnosti podjetja so bili nagrajeni **Franc Ambrož, Mile Bitenc, Edo Božič, Meta Cimperman, Manfred Farazin, Alenka Golubovič, Metka Habič, Andrej Kamnar, Tilka Klojučarič, Nada Lombardo-Rihtar, Vida Michler, Zalka Pugelj, Rezka Pungerčar, Kenija Sever, Leopold Srebotnjak in Dragica Trček.** Dvajsetletniki pa so **Anica Lampelj, Ivica Pirnat, Vera Valant, Marija Zabukovec in Pepca Žnidaršič.**

V TOZD Grosist so deset let dela v podjetju obhajali **Oton Aljančič, Danica Ciglič, Jože Čuden, Ivan Francelj, Božo Golubovič, Ciril Grmek, Alojz Ješelnik, Anton Kostrev, Ivan Kurent, Marjan Lindič, Anton Lišpter, Anton Modrijan, Dušan Mole, Milan Ponikvar, Marijan Šafar, Pavel Šinkovec, Jakob Škrjanc, Milan Štok, Ludvik Štupar, Ivan Šušteršič in Jože Uršič,** dvajsetletnico pa **Bogo Bauer, Ivan**

Brate, Joža Freljih, Jože Hrast, Jože Jakšič in Vera Korošec. priznanja in denarne nagrade, borci pa spominske knjige.

Vsi jubilanti so prejeli pismena

MILE BITENC

Tole so jubilanti TOZD Kavarna Evropa

Da je bilo praznovanje bolj veselo, je s svojo harmoniko in pesmijo poskrbel upokojenec Alojz Centa

Jubilanti in borci delovne skupnosti podjetja in TOZD Grosist pri spomeniku padlih nad Žužemberkom.

Naši novi sodelavci

ANDREJ PLESTENJAK je prišel v TOZD TMI pred nekaj meseci. Po poklicu je živilski tehnolog.

O svojih prvih vtisih v tem kolektivu je povedal:

»V začetku me je najbolj skrbelo, kako me bodo sprejeli v novi sredini. Vendar so bile te skrbi odveč. Vsi so mi pomagali, sam pa sem si prizadeval opraviti vse naloge, za katere sem zadolžen.«

In vaše želje, načrti?

»Želim si, da bi v naši TOZD stekla proizvodnja trajnih izdelkov in klobas in predelava konjskega mesa. Od tega pričakujemo ne samo razširitev in povečanje proizvodnega programa temveč tudi boljši finančni uspeh.

S preselitvijo nasoljevalnice v kletne prostore, ki jih je do sedaj uporabljala mesna industrija Pivka, smo pridobili nove hladilne prostore, ki jih imamo še vedno premalo. Postavitev nasoljevalnice v kleti pa nam narekuje novo rešitev razsekovalnice in izkoščevalnice, ki bi jih lahko združili. S tem bi poenostavili razsek prašičev, tako da bi na tekočem traku razsekali svinjske polovice, »skrojili« šunke, plečke, hamburško slanino in druge izdelke ter takoj skozi odprtino v tleh spuščali v nasoljevalnico. Na ta način bi odpadlo zlaganje razsekanih delov na različne podstavke, palete in vozičke na drsnih tirih ter njihov prevoz na izkoščevanje in »krojenje« v predelavo.

Velika prednost pri tem pa bi bila izboljšana kakovost izdelkov, saj vemo, da se kakovost mesa po večdnevem skladiščenju v razsekovalnici zelo zmanjša. Od dobre surovine pa je odvisna kasnejša kvaliteta izdelkov, posebno trajnih.«

JULKA LIPUŠ — Veliko imamo takšnih prodajal, kjer je

Julka Lipuš

zaposlen samo en delavec. To so majhne podeželske trgovinice, ki so največkrat tudi nerentabilne, vendar obratujejo zaradi tega, da so prebivalci preskrbljeni.

Ena takšnih je tudi prodajalna v Zgornji Brezovici nad Borovnico. Mesečno ima približno 70.000,00 prometa, preskrbuje pa prebivalce štirih vasi, ki se v večini ukvarjajo s kmetijstvom, nekateri pa so tudi zaposleni.

Trgovino vodi že nekaj mesecev 25-letna Julka Lipuš, ki se nam je takole predstavila.

»Doma sem iz vasi. Po poklicu sem frizerka, delala sem že tudi v gostinstvu, nazadnje pa sem se znašla v trgovini. Tu so potrebovali nekoga, pa sem se odločila za nov poklic, ker imam za to veselje, po drugi strani pa v domačem kraju nisem imela možnosti zaposlitve.«

Friziranje in delo v trgovini pa se zelo razlikujeta. Kako ste se znašli v novi vlogi?

»Razlika je velika, le eno je isto in to je delo z ljudmi. V trgovini sem se kar znašla. Še preden sem

nastopila delo sem imela eno-sečno prakso v klasični prodajalni v Borovnici. Tam sem si pridobila vsaj osnovno znanje, ki pa ga zdaj izpopolnujem na svojem delovnem mestu. Pri tem mi pomagajo sami vaščani, ki me opozarjajo kaj manjka in pa na upravi TOZD.

Sprva so bile moje predstave o delu v trgovini drugačne, sedaj pa sem spoznala, da sem si vse predstavljala bolj enostavno.«

V čem so težave?

»Rada bi kupcem postregla z vsem, kar si želijo. Pa ne morem, ker je trgovina premajhna. Težave so tudi z dostavo. Ne pripeljejo na dogovorjeni dan. Včeraj, na primer, so pripeljali zapoznelo blago, pa so ga tudi odpeljalik nazaj, ker me ni bilo tukaj. Ob sredah imam namreč zaprto, ker urejam administrativna dela na upravi TOZD.«

To nam je povedala nasmejana Julka, ki ni mogla razumeti, da smo si izbrali ravno njo za sogovornico. Njo, ki ima tako malo izkušenj v trgovini in dela v skromni podeželski prodajalni.

Današnji delovni dan je končan. Na gradbišču. Popoldne pa je čas za razne tečaje. Za foto in radio krožek, pa za prvo pomoč (izpit velja kot izpit za voznike motornih vozil), marksistični krožek...

NAŠA BRIGADA NA KOZARI

Pravzaprav bomo nekaj besedi zapisali o mladinski delovni brigadi »Ljubo Šercer«, ki je kot edina Slovenska mladinska brigada letos že tretje leto zapored sodelovala na zvezni delovni akciji Kozara 76. Prav v letošnjem letu, ko praznujemo 30-letnico mladinskih delovnih akcij, pa je bil pokrovitelj te brigade Mercator.

Skupaj s predstavniki občinske skupščine Ljubljana Vič-Rudnik smo v juliju mesecu obiskali brigadirje na Kozari. Veseli so bili našega obiska. In na njih smo bili ponosni tudi mi vsi. Svoje delo so vzeli povsem resno in do takrat postali že dvakratni udarniki. To pa je za brigadirje lepo priznanje.

In sploh je bil tisti dan na Kozari nekaj posebnega. Pravzaprav večer, ko je bilo za vse nas, posebno pa še za brigadirje, veliko slavlje. Naša brigada se je pobratila z brigado »Enajst skojevcev« iz Makedonije in lahko trdim, da bo prav to pobratenje vsem še dolgo ostalo v spominu.

Sicer pa naj še v nekaj stavkih napišem o delu brigadirjev. Ti že tretje leto zapored gradijo pionirsko-mladinski rekreacijski center Bratstvo in edinstvo. Ko bo center gotov, bo v njem hkrati lahko bivalo preko 2000 ljudi. Razni športni objekti, dvorane, bazeni, amfiteater, pa še veliko drugega bo na voljo vsem mladim iz Jugoslavije. V osmih paviljonih bodo urejena prenočišča, paviljoni pa bodo nosili imena republik in pokrajin.

Dela je še veliko. Po načrtih naj bi bil center gotov do leta 1981.

MILE BITENC

gorenjska klobasa

• Mercator •

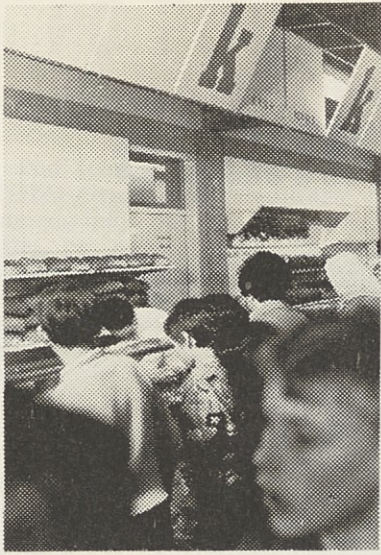
izdelek TOZD • TMI •

ZLATI
ZMAGOVALEC
BEOGRADA '76

Zlata medalja za kakovost

Tole je pogled na gradbišče, kjer smo srečali brigadirje iz brigade Ljubo Šercer. Povedali so, da je dobra volja, prijateljstvo in tovarništvo ozdravilo vse žulje, ki so jih dobili prve dni.

Prodajalna je samopostrežna, klasične pulte pa imajo za prodajo kruha in peciva, sadja in zelenjave ter delikates.

Množica Lendavčanov in okoličanov je že precej časa pred napovedano otvoritvijo samopostrežbe nestrpno čakala na slovesni trenutek.

NOV MARKET V LENDAVI

Konec meseca maja so delavci TOZD Univerzal iz Lendave izročili namenu sodobno samopostrežno prodajalno v novem delu Lendave. S tem so izpolnili dolgoletno željo krajanov, saj stara, klasična prodajalna, že dolgo ni več ustrezala. Z novo samopostrežbo pa so dobili največji in najmodernejši prodajni objekt prehrabne stroke v občini.

Nova prodajalna je nastala ob velikih prizadevanjih TOZD Univerzal, matične hiše Mercator, Ljubljanske banke in drugih, ki so z združevanjem sredstev in deli pripomogli k izgradnji tega objekta.

Samopostrežba ima kar 800 kvadratnih metrov površine, od tega odpade na prodajni prostor 240 kvadratnih metrov. Proda-

jalna je sodobno opremljena; najmodernejši pripomočki in hladilne naprave omogočajo solidno postrežbo še tako zahtevnemu potrošniku.

Nov prodajni objekt v Lendavi je veljal 11 milijonov dinarjev, Projektirala in tudi opremila pa ga je naša TOZD Investa.

MILE BITENC

Zbrani množici je o novi pridobitvi v Lendavi spregovoril predsednik IS SO Lendava, tovariš Ladislav Ivanec...

...v imenu podjetja Mercator pa je krajan pozdravil tudi generalni direktor, tovariš Miran Goslar.

Nestrpnost pa taka! Le kdo ne bi rad v novo, lepo urejeno trgovino.

Človek — temeljni činitelj zmage

Današnje sodobne vojne se pričajo nepričakovano in nenajavljeno. Z nenadnim in hitrim napadom želi napadalec čimprej doseči odločilno prednost, kako bi preprečil mobilizacijo napadene države in reakcijo svetovne javnosti. Nemogoče je predvideti vse načine vojnega udeleženja. Napadalec lahko napade neko državo z več strani hkrati, z zračnim desantom v zaledje, s pomorskim desantom, z zračnim bombardiranjem ali pa kot se največkrat zgodi, združi vse te akcije. Da bi se napadena država lahko branila, mora imeti sodobno in organizirano obrambo, ki je pripravljena tudi v najtežjih trenutkih. To pomeni, da mora vsak prebivalec vedeti v vsakem trenutku, kje naj se nahaja, kaj je njegova naloga in kaj mora delati. Kljub temeljitim pripravam pa pride v vojnem času do številnih nepredvidenih situacij, ki zahtevajo od vsakega prebivalca še dodatno spretnost in znanje.

Oblike in značaj bojnih delovanj v morebitni vojni so med seboj tako povezani, da se bodo posamezniki in cele enote znašli v razmerah, ki bodo zahtevale samostojne akcije v smislu splošne naloge in zamisli vojskovanja. Vlogi človeka, kot najvažnejšega dejavnika v vojni, se je vedno posvečala posebna pozornost. Njegova vloga in značaj sta že posebno porasla v sistemu in koncepciji naše splošne ljudske obrambe, v kateri upravičeno in z razlogom objektivno in vsestransko proučujemo človeka in njegovo odločilno vlogo v vojni, ki bi jo vodili. Oprirajoč se na človeka, na njegove ustvarjalne sposobnosti in težnjo za svobodo, ima naša družba vse pogoje, da ustvari nepremagljivo trdnjavo za vsakega napadalca, ki bi poskušal ogroziti neodvisnost naše samoupravne socialistične družbe.

V preteklih letih je vojna tehnika zelo hitro napredovala. Predvsem so napredovale velike industrijsko razvite države. Danes na primer lahko ena sodobno opremljena divizija v eni sami minuti izstrelji iz svojih orožij nič manj kot sto ton jekla. Tehnična oprema enot je vsestransko porasla. V prvi svetovni vojni je pripadalo na enega vojaka 0,3 KM, danes pa 30 do 40 KM. Toda kljub temu, ne glede na tak razvoj vojne tehnike in glede na zahodne teorije, da je človek kot dejavnik zmage ostal za tehniko, pa so sodobna gibanja in življenje pokazala, da so takšne teze netočne. Kljub hitremu napredku tehnike je število vojakov ostalo v mnogih državah enako, ponekod pa jih je pod orožjem celo več.

Druga napačna teorija je tudi

ta, ki sodi, da je za zmago dovolj vojno-tehnična premoč. Ker so se industrijsko močne države prijele te teorije, so vlagale vedno več kapitala v tehniko, v bistvu pa je tako njihova premoč opadala. Po podatkih OZN je bilo na svetu po prvi svetovni vojni (1920) kar 70 odstotkov ljudi podjarmljenih, le 30 odstotkov jih je živelo v neodvisnosti. Danes je neodvisno 98 odstotkov svetovnega prebivalstva. Kljub lokalnim in meščanskim vojnem, razvoj tehnike v velikih državah ni slabil, celo nasprotno, večale so svoj vojno-tehnični potencial. In ko se desetletja nadaljuje dirka v oboroževanju, v kateri prednjačijo velike industrijske države, pride do novega procesa, obujanja nacionalne zavesti in ustanavljanja številnih novih neodvisnih držav.

To novo orožje se je pokazalo neprimerno močnejše od tistega, s katerim so gospodarili tisti, ki so hoteli uničiti zavest zaslužnih narodov. S podatki zahodnih teoretikov, ki sodijo, da popriema orožje prevladujočo vlogo v vojni, človek pa se ne menja, se ne moremo strinjati. Družbena moč sodobnega človeka in tehnike kot sredstva za doseg vojnih ciljev, se je bistveno spremenila. Človek, kot tudi tehnika, sta doživela velike revolucionarne spremembe. Narastla je moč tehnike, prav tako pa je ljudska moč, ki je danes neprimerno večja kot pred petdesetimi leti ali več. V sodobni vojni moramo upoštevati še en nov dejavnik — kvantitativna komponenta, vse prebivalstvo, kot aktiven činitelj vojne.

Do druge polovice prejšnjega stoletja so dobivale vojne samo operativne armade, masa ljudi pa ni sodelovala. Tudi počutju teh množic niso posvečali nobene pozornosti. Družbene in tehnične spremembe imajo za posledico to, da bi v morebitni obrambni vojni sodelovali vsi ljudje, na celotnem področju. Ko govorimo o kvalitetni spremembi ljudstva, moramo vedeti, da je prišlo do obujanja narodov, kot je dejal tovariš Tito, do formiranja narodne zavesti, do prepričanja ljudstva, da je neodvisnost temeljni pogoj za doseg vseh ciljev. Ljudska zavest je postala nova družbena sila in motiv, da se odločno upre vsakemu agresorju. Politična moč ljudstva, njihova organiziranost, delovanje in borbeno razpoloženje, idejno-politična mobilizacija so komponente, ki imajo odločilno premoč nad tehnično močjo države.

Mednarodno sodelovanje v borbi za ohranitev miru s strani velikega števila miroljubnih sil, za ohranitev nacionalne neodvisnosti in enakopravnih odnosov med njimi, kvalitetne spremembe

V zasedi...

ljudskega dejavnika, posebno pri manjših narodih ter poučeni z izkušnjami druge svetovne vojne, smo prišli do spoznanja, da lahko uspešno vodimo borbo tudi proti številnejšemu, močnejšemu in tehnično bolj opremljenemu sovražniku. Francija je npr. pred 130 leti uspela okupirati Alžir s 30.000 vojaki. V borbi proti narodnoosvobodilnemu gibanju pa je morala v boju angažirati 800.000 vojakov in kljub temu je vojno izgubila. Podoben primer je bila dolgoletna vietnamska vojna, v kateri so ZDA angažirale polmilijonsko armado, kateri je pomagalo še 700.000 domačih izdajalcev in kljub neprestanemu bombardiranju ter razdejanju, divjanju nad nedolžnim prebivalstvom, ZDA kot svetovna velesila niso uspele zmagati.

Torej lahko mirno zaključimo, da je človek bil in bo ostal temeljni dejavnik zmage v vojni. Zavestno obujanje naroda, politično organiziranje, delovanje in medsebojno sodelovanje v borbi za ljudsko neodvisnost, izkušnje, kako se lahko uspešno vodi osvobodilni boj proti slehernemu sovražniku, so nove kvalitete ljudskega dejavnika, v bodoči morebitni vojni. Moralna moč človeka kot posameznika, enote in ljudstva, je v moderni vojni značilnejše kot kdajkoli prej. LENIN je dejal, da je končni cilj vedno odvisen od moralne moči ljudskih množic, ki v bojišču prelivajo svojo kri. Na temelju izkušenj iz NOV, je tovariš Tito dejal: »Naše izkušnje so velike ravno v zavesti borcev, upornosti in samostojnosti v globoki veri v sebe, kar dela armado, ki se bori za pravične cilje nepremagljivih.« Torej, obramba domovine in zmaga nad sovražnikom, je odvisna predvsem od moralnih kvalitet, politične zavesti vojakov in starešin.

Motiviranost vojaka na bojišču je nova dimenzija sodobne vojne. Danes ne pride v poštev, da bi vojak na bojišču pobegnili, kjer je velikokrat prepuščen samemu sebi, samostojnosti in svoji zavesti. Tu je tudi moralna moč naroda kot celotne armade in civilnega prebivalstva, ki ima danes tako važno vlogo kot še nikoli v zgodovini.

Po besedah tovariša Tita je najvažnejše, da je ljudstvo enotno, da se vsak vojak znajde na vsakem mestu in v vsaki situaciji. V tem smislu skozi marksistično izobraževanje tudi naša družba vlaga velike napore, da bi to res dosegli. S samoupravljanjem se je naša družba odločila za najhumanejšo odnose do človeka, kot sodobnega ustvarjalca. V tem je tudi ključ vseh naših uspehov pri izgradnji domovine in ustvarjanju pogojev za čimboljšo obrambo, ki jo karakterizira vseljudski odpor. Samoupravni razvoj, iz katerega raste nov, samostojen človek, oseba z najvišjo družbeno vrednostjo, odpira ljudstvu najširše perspektive.

Naš delovni človek je postal tako glavni nosilec vseh akcij v samoupravnem socializmu, kar je naša najvišja in največja kvaliteta. Človek se bo tem boljše počutil v družbi, v kateri živi, če mu bo ta nudila čimveč družbene, politične in osebne svobode ter bo v posledici tega nanjo še bolj navezan in zanjo zainteresiran. Tako pa bo tudi večja njegova vloga v splošnem sistemu in koncepciji SLO. Gledano s teh zornih kotov pa lahko z gotovostjo rečemo, da je človek bil in ostal gledišče in izhodišče vseh naših uspehov in pogledov.

SVETISLAV NIKOLIĆ

PO POTEH TOVARIŠTVA IN SPOMINOV

Pod tem geslom so mladi iz TOZD Grmada in Hladilnica v mesecu maju odšli na dvodnevni izlet po sosednji Hrvatski in Bosni. Izlet so pripravili v počastitev praznika zmage in dneva mladosti. Na svoji dvodnevni poti so obiskali nekatere spomenike iz NOB. Cilj izleta pa je bil legendarni Bihač, kjer so mladi seveda obiskali zgodovinski muzej prvega zasedanja AVNOJ. Od tam so v imenu vseh mladih delavcev

Mercatorja poslali tovarišu Titu pozdravno brzojavko s čestitkami ob rojstnem dnevu.

Prijetno je bilo na tem izletu; kljub dežju, ki nas je spremljal od začetka, pa skoraj do konca. Vendar bo kljub vsemu ostal za marsikoga nepozaben. Ne samo Bihač, pač pa tudi prelepa Plitvička jezera in Baza 20 v Kočevskem Rogu.

MILE BITENC

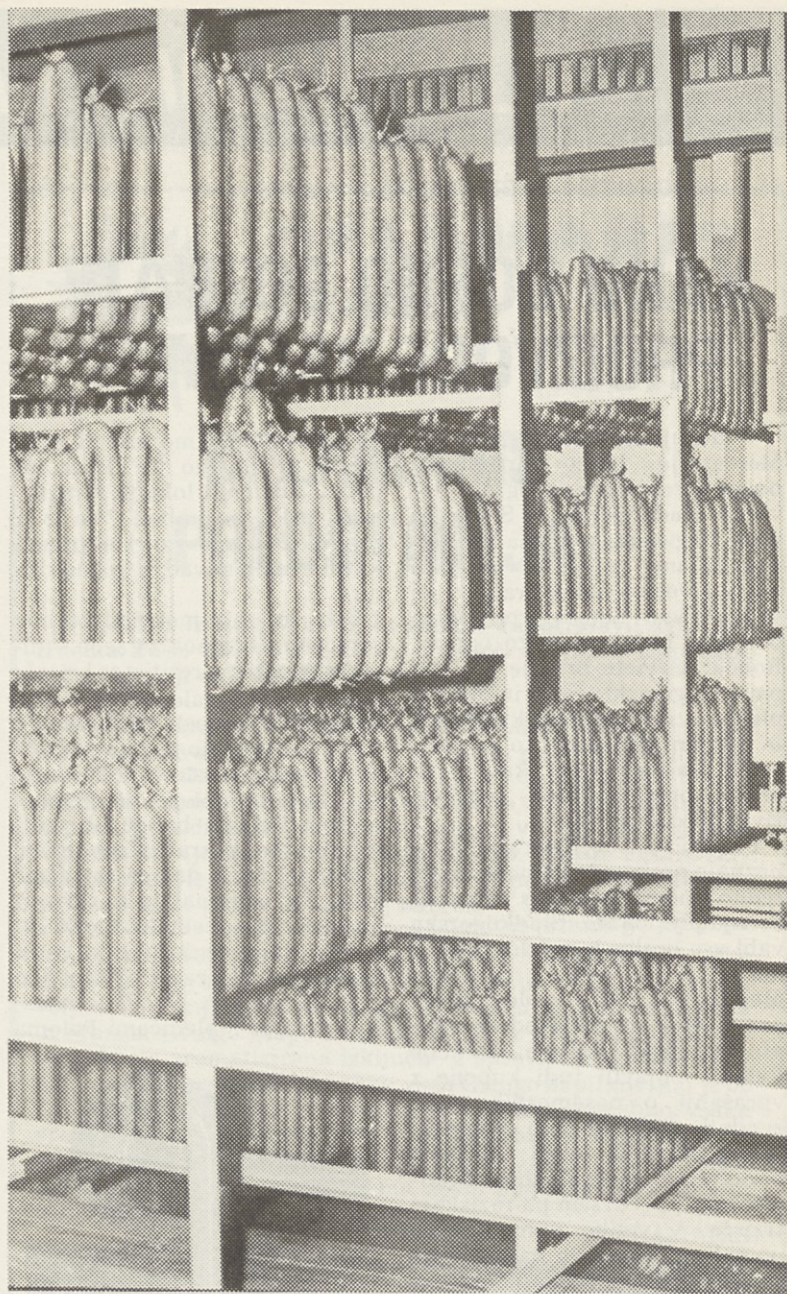
Pred spomenikom padlim v Bihaču so mladi položili venec.

Prijeten izlet se je končal s piknikom v Dolenjskih Toplicah. Za dobrote na žaru sta poskrbela tudi direktor Renner in Ida.

Za spomin na obisk muzeja prvega zasedanja AVNOJA.

Mercatorjeva čajna salama v zorilni komori

NOVOST IZ TOZD TMI

TRAJNI IZDELKI IN PREDELAVA KONJSKEGA MESA

V TOZD TMI je vse nared za pričetek industrijske predelave konjskega mesa. Proizvodnja bo stekla te dni, ko bodo končane priprave v novih prostorih namenjenih izključno za predelavo konjskega mesa.

Začeli bodo z barjenimi poltrajnimi izdelki, kasneje še s trajnimi salamami, konjskim pršutom in podobnimi specialitetami. V Ljubljani bodo na Povšetovi 86 in v Šiški odprli mesnici s konjskim mesom. Meso bodo tudi vakuumsko pakirali in tako omogočili večjemu številu potrošnikov,

da ga kupijo v Mercatorjevi maloprodajni mreži.

Medtem pa je že stekla proizvodnja trajnih izdelkov, po katerih je veliko povpraševanje. Prva pošiljka 1,5 tone Mercatorjeve čajne salame je bila že razposlana po nekaterih prodajalnah, druga pa je te dni še v zorilnici. Zmogljivost zorilnih komor je 15 ton, proizvodi pa zorijo približno 20 dni.

Še preden so dali čajno salamo v prodajo so v TOZD TMI priredili degustacijo za vse delavce, ki so jo ocenili za izvrstno.

NADA RIHTAR

SPOZNAVAJMO NAŠE DOBAVITELJE

SLADKOGORSKA VABI K SODELOVANJU

KAKO DOBRO POZNATE PROIZVODE PALOMA?

V nekaj naslednjih številkah Mercatorja bomo predstavili bogat proizvodni program tovarne Sladkogorska s Sladkega vrha. Higienska papirna konfekcija Paloma je gotovo že stara znanka večine naših bralcev, saj so vrata vseh domov proizvodom pod tem imenom široko odprta. Robčki, serviete, brisače, toaletni papir, higienski vložki in otroški plenice, vse v različnih kvalitetah in različni embalaži, to so proizvodi Paloma, brez katerih si težko predstavljamo sodoben življenjski utrip.

Prepričani smo, da bralci dobro poznajo proizvode Paloma, da jih redno uporabljajo in s tem tudi ocenjujejo. Zato Sladkogorska vabi vse bralce k sodelovanju. V naslednjih nekaj številkah Mercatorja bomo poleg opisa proizvodov in proizvodnih skupin higienske papirne kolekcije Paloma objavili tudi kupone z vprašanji o posameznih proizvodnih skupinah in o posameznih proizvodih. Vaši odgovori bodo strokovnim službam Sladkogorske, predvsem pa raziskavi tržišča, v veliko pomoč. Vaše opombe in napotila pa bodo seveda v veliko pomoč tudi potrošnikom, saj bodo rezultati teh raziskav vplivali na razvoj starih in novih izdelkov.

Kupone sproti pošiljajte na naslov uredništva našega časopisa. Mi jih bomo posredovali tovarni Sladkogorska, ki bo nagradila šest najpopolnejših in najizčrpnost odgovorov. Spisek nagrajencev bomo objavili v Mercatorju v naslednji številki po objavi zadnjega kupona.

Omenili smo, da bo šest udeležencev ankete prejelo nagrade Sladkogorske. Na sliki vidite ličen paket z razstavljenimi proizvodi Paloma. To je nagrada! Pa pogledjmo, kaj vsebuje darilni paket Palome in obenem spoznajmo bogat proizvodni program Sladkogorske.

Najpogosteje srečujemo izdelek Paloma, na katerega smo se že tako navadili, da je postal naša vsakdanjost — to je papirnat robček. Paloma papirnati robčki so vedno mehki in prijetni in seveda tudi čisti, saj uporabljeni robec takoj zavržete (na primerno mesto seveda, v koš za odpadke ali kar v školjko).

Naslednji proizvod, ki je zelo pogosto v naših rokah, so serviete. V najrazličnejših barvah, različnih velikostih so prav tako postale naša vsakdanja potreba,

da redko pomislimo, kdo jih proizvaja. Srečujemo jih doma, na poti v različnih lokalih z različnimi znaki in simboli. Vse to so serviete Paloma — zveste spremljevalke lepih navad in dokaz kulture.

Šele, ko so z mokrimi rokami nemočno ozirate okrog sebe, vidite, kako odlična rešitev so brisače Paloma! Kako malo je potrebno: le nekaj domiselnosti in prizadevnosti, pa naredijo javna stranišča ali higienski prostori v lokalih, na črpalkah itd. dober vtis. Majhen zavitek Paloma brisač ob umivalniku mnogokrat rešuje ugled.

Mamice vedo, da ima dan zares 24 ur. Pa še premalo je za skrb, ki jo potrebuje nadebudni dojenček. Lažna propaganda bi bila, če bi trdili, da s plenice Paloma dan nima 24 ur. Ima jih. Toda nekaj tega časa pa s plenice Paloma

sladkogorska

ostane tudi za mamo. Tako sta zadovoljna oba: dojenček in mamica, vse zaradi praktičnih in higienskih plenic Paloma!

V širokem izboru proizvodov Paloma imajo pomembno mesto higienski vložki. Ti so med mlajšimi proizvodnimi uspehi Sladkogorske, vendar njihova potrošnja skokovito narašča. Dokaz, da so odlični i vsestransko primeren izdelek.

Dober glas seže v deveto vas, pravi star pregovor. Tako je tudi z najstarejšimi proizvodi Sladkogorske — toaletnimi papirji. Koliko šal je nanizanih okrog Paloma papirja, bi danes težko povedali. Res pa je, da je postal sinonim za te proizvode, saj v trgovini skoraj nihče ne reče drugače kot »Dajte mi toliko in toliko zavitkov Paloma papirja.«

Ko tko nizamo proizvod za proizvodom, moramo pomisliti tudi na dolgo razvojno pot tovarne Sladkogorska. Danes ena izmed največjih proizvajalk hi-

paloma

gienske papirne konfekcije v Evropi je bila ustanovljena v letu 1873. Letno proizvede Sladkogorska okrog 27.000 ton papirne konfekcije ali 1,25 kg na vsakega Jugoslavana. Žal pa je to le gol statistični podatek; dejansko potrošimo Jugoslavani veliko manj, saj Sladkogorska več kot polovico proizvodnje izvozi!

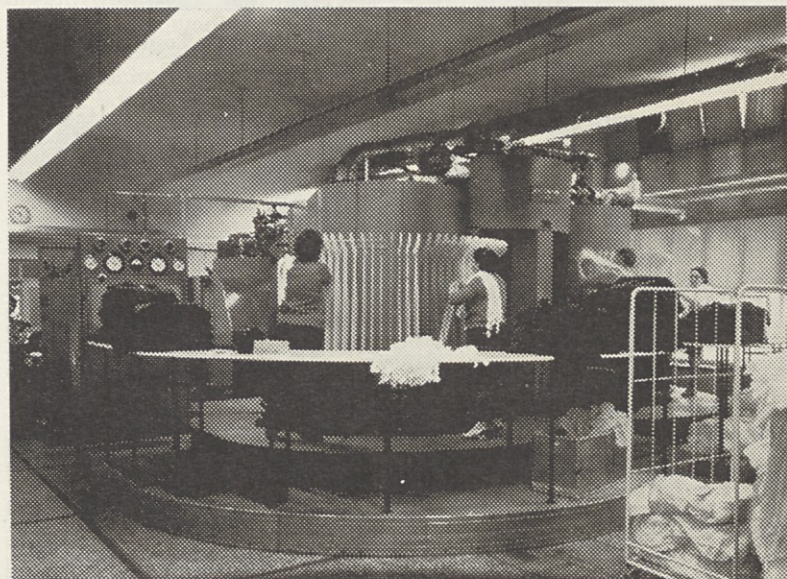
V tovarni Sladkogorska se zavedajo, da bodo morali še veliko storiti, da bo potrošnja njihovih izdelkov porastla. To pa ni samo naloga proizvajalca, ampak nas

vseh. Skrb za higieno na vsakem koraku, skrb za prevzgojo ljudi, je skrb za družbo brez epidemij, nalezljivih bolezni, brez številnih drugih obolenj.

Toliko o Sladkogorski in njenih izdelkih Paloma. Naj vas dragi bralci, še enkrat povabimo k sodelovanju. V naslednji številki Mercatorja pričakujte prva vprašanja in nagradni kupon. Z njim sodelujete pri iskanju najhitrejši poti k boljši splošni in osebni higieni!

Šest bralcev, ki bodo sodelovali v anketi Sladkogorske, bo prejelo podobne darilne pakete.

Iz proizvodne hale

SPOZNAVAJMO NAŠE DOBAVITELJE

POLZELA
TOVARNA NOGAVIC/POLZELA

Naj takoj v začetku članka zapišemo, da so v Tovarni nogavic v Polzeli letos postavili visok proizvodni plan. Izdelali in ponudili bodo tržišču kar 25 milijonov parov nogavic v vrednosti 300 milijonov dinarjev. Vendar tako visoka številka še zdaleč ni zaskrbljujoča, saj je postavljeni plan prav zaradi dobre organizacije in visoke produktivnosti, pa seveda tudi velike delovne zavesti kolektiva, uresničljiv. Poslovni rezultati prvih mesecev letošnjega leta kažejo, da bodo načrte res lahko uresničili.

Nogavice, ki prihajajo na tržišče iz Polzele, so med kupci visoko cenjene. To pa gre zapisati predvsem dobri kakovosti. To pa je tudi ena prednostnih nalog, ki so jih v Polzeli začrtali v letošnji proizvodni načrt. Zavedajo se namreč, da bodo z dobro kakovostjo svojih izdelkov zadovoljili tržišče.

Že pred leti si je Tovarna nogavic iz Polzele ustvarila pogoje za visoko produktivnost, hkrati pa ji je uspelo obdržati oziroma celo izboljšati kakovost. Naj povemo, da imajo v Polzeli enega najsoodobnejših laboratorijev in do potankosti izdelano pripravo dela.

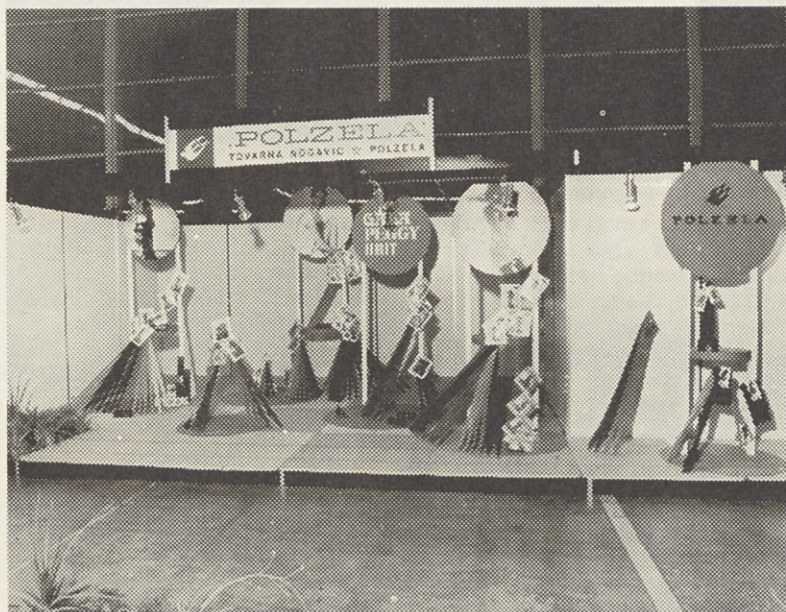
Vendar pa se, tako kot v mnogih drugih industrijskih vejah,

tudi v Tovarni nogavic v Polzeli spoprijemajo s problemom podražitve reprodukcijskih materialov. Ob tem naj omenimo, da so njihove prodajne cene ostale do popravkov v cenah, kar je nujno, da bi obdržali rentabilnost proizvodnje.

Kakovost nogavic, ki prihajajo iz Polzele, pa ne poznamo samo na domačem tržišču. Njihovi izdelki so cenjeni tako na zahodnem, kot tudi vzhodnem tržišču. Prav v izvozu nogavic je v zadnjem času opaziti razveseljive rezultate. Tako se je prav izvoz nogavic v prvih mesecih letošnjega leta, v primerjavi z istim razdobjem lani, povečal za celih 100 odstotkov.

Ko predstavljamo Tovarno nogavic iz Polzele, pa ne smemo pozabiti tudi na naslednje. Prav ta tovarna veliko pomeni v razvoju kraja. Pa ne samo Polzele, marveč tudi vseh tistih vasi in zaselkov, v katerih živijo njihovi delavci. Pomagali so pri obnovi in razširitvi osnovne šole, doma kulture in zdravstvenega doma, pri izgradnji otroškega vrtca in pri različnih drugih delih.

Tovarna nogavic v Polzeli pa ima pred seboj še velike načrte, ki jih namerava uresničiti v prihodnjih letih.

Sejmi mode v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu; in vedno sodeluje tudi Polzela

DELAMARIS
IZOLA

DELAMARIS PREDSTAVLJA

Delamaris iz Izole je za vroče poletne dni pripravil dva nova izdelka. To so **GRINGO** instant osvežujoči napitki in ribja konzerva, ki so ji dali ime **PIKANT** sardina.

PIKANT sardina je sardina v olju, pikantnega okusa in v zadnjem času prava osvežitev in novost na tem področju ribjih konzerv. Ta nov Delamarisov izdelek bo zlasti dobrodošel tistim, ki bodo svoj dopust preživel pod šotori ali pa v avtomobilskih prikolicah; pa tudi tistim, ki se zaradi poletne vročine radi izognejo kuhanju in raje sežejo po hladnem obroku. Okusni Pikant sardini je zaradi lepšega videza dodana še rezina korenčka, kumariče, nekaj zrnec popra in seveda, feferon.

Dva decilitra osvežilnega sadnega napitka (z malo goljufije pa tudi tri ali še več), pa nam ponuja **GRINGO** iz 25 gramske vrečke in z dodatkom ustrezne količine vode. Napitki Gringo so nam na voljo v naslednjih okusih: ananas, borovnica, grape fruit, malina in oranža. Gringo grape fruit in oranža se posebej ponašata s tem, da sta aromatizirana izključno z naravnimi sadnimi koncentraty. In še ena dobra lastnost vseh Gringo napitkov, kar je ob današnjih cenah sadja in zelenjave še posebej pomembno: vsaka vrečka vsebuje toliko vitamina C, da zadošča celodnevni potrebi našega organizma. Naj dodamo še nekaj. Gringo napitek boste lahko marsikateremu domačemu gostu ponudili kot »naravni sadni sok«.

DELAMARIS

Mercatorjev mozaik ■ Mercatorjev mozaik ■ Mercatorjev mozaik

KRANJSKI LETNI SEJEM, na katerem stalno sodeluje tudi naša TOZD Preskrba, je za nami. Samo nekaj dni kasneje pa so v Gornji Radgoni odprli 14. kmetijsko živilski sejem. Na njem med več kot 300 razstavljalci sodeluje tudi Mercator, TOZD Sloga. Na sejmu razstavljajo in prodajajo razne vrste pohištva, gospodinjske aparate, tekstilne izdelke, posodo in drugo. Več o tem sejmu bomo zapisali v naslednji številki.

RAZSTAVO IN PRODAJO POHIŠTVA MEBLO bodo tudi letos v sodelovanju s to tovarno, pripravili naši sodelavci TOZD Preskrba iz Trziča. Odprli jo bodo na Šuštarstvo nedeljo, 5. septembra. Sicer pa bodo tudi letos sodelovali na že tradicionalni šuštarški prireditvi in po svoje pripomogli, da bodo obiskovalci ta dan v Trziču čimbolj zadovoljni.

TOZD HRANA PRIPRAVLJA NOVO SAMOPOSTREŽBO. Gre za prodajalno v Trnovem v Ljubljani, ki je že dolgo časa težko pri-

čakujejo prebivalci tistega dela Ljubljane. Zdaj je že vse jasno: prodajalna bo! In če se ne bo prav nič več zataknilo, bo odprla vrata za kupce še letošnje jesen.

JESENSKI ZAGREBSKI VELESEJEM bo vsak čas odprl svoja vrata. Spomladi nismo sodelovali, ker so staro halo rušili. Zdaj pa bomo v novi, veliki razstavnici dvorani, tudi mi imeli več prostora. V naslednji številki bomo naš razstavnici prostor predstavili v sliki in besedi.

EMBA JE PRED KRATKIM dala v prodajo kavo Orient v novi embalaži. Lične, lepo opremljene 3 kilogramske kartonske škatle, naj bi v bodoče nadomestile papirnate vrečke. To je še en dokaz, da so priznanja za embalažo delavcem TOZD Emba za vzpodbudo pri nadaljnjem delu.

MUHASTO POLETJE IN NE-NAVADNO NIZKE TEMPERATURE prav gotovo niso nikomur pogodi. Še niti najmanj pa ne našim gostincem, saj so bili v teh hladnih dneh vrtovi prazni. Ko

smo nekajkrat šli mimo Kavarne Evropa, kjer je sicer ob lepem vremenu težko najti prostor na terasi, je bilo skoraj povsem prazno. Mraz in dež pa je prikrajšal tudi tiste, ki radi posedijo na terasi kavarne Nebotičnik.

TOVARNA MESNIH IZDELKOV že dlje časa napoveduje izdelke iz konjskega mesa. Vemo,

da je konjsko meso zdravo in primerno za prehrano mnogih bolnikov. Zato bodo novi mesni izdelki sigurno dobrodošli prenekaterim kupcem. V TMI tudi obljublajo, da bodo za prodajo konjskega mesa odprli nove mesnice v Ljubljani.

ZBRAL IN ZAPISAL:
MILE BITENC

DNEVI ŠPORTA

V počastitev dneva vstaje 22. julija, so se delavci TOZD Hladilnice in TMI pomerili na športnem polju.

Mladinski aktivisti so ob pomoči OOS organizirali tekmovanje v naslednjih panogah: malem nogometu, streljanju z zračno puško, šahu in kegljanju.

Za tekmovanje je bilo precej zanimanja med člani obeh kolektivov. V malem nogometu je poleg ekip TMI in Hladilnice sodelovala še ekipa Sadje-Zelenjava. Prvo mesto in pokal je osvojila ekipa Hladilnice, ki je premagala Sadje-zelenjava s 5:3 in TMI s 5:4. V šahu so bili prvi iz TOZD TMI z rezultatom 2,5:1,5. Zmago so dosegli tudi v kegljanju, ekipo TOZD Hladilnice so premagali s 160 keglji razlike, in v streljanju z zračno puško.

V streljanju je dosegel med posamezniki najboljši rezultat Avgust Brezovnik, ki je zadel 83 od 100 možnih pik. V kegljanju pa se je najbolje izkazal Ivan Grabijan iz TOZD TMI, ki je podrl 468 kegljev.

Velja omeniti, da je bilo takšno športno srečanje organizirano zdaj prvič in da je pripomoglo k medsebojnemu spoznavanju in h kreptitvi tovrststva med delavci Mercatorja.

Zato so vsi udeleženci izrazili željo, da bi bila ta srečanja pogostejša in še bolj množična.

Naj na koncu pohvalimo še tovariše, ki so bili najbolj zaslužni za organizacijo tega srečanja. To so: Filip Jarc, Helena Gašperšič, Ivan Osenjak, Tatjana Košir, Francel Kodrnja, Stane Zgonc, Stanislav Zavbi.

STEVO DOŠENOVIC

V podobne kartonske škatle v Embi polnijo Orient kavo. Takšno pakiranje v 3 kilogramskih dozah je namenjeno za gostinske obrate.

Pionirji NK Mercator A skupina so postali v sezoni 1975-76 prvaki ljubljanske nogometne podzveze.

Pionirji B skupini do 13 let prvi v ljubljanski nogometni podzvezi

PREBERITE, ZANIMIVO JE

MENICE NA UTEČENIH POTEH (Delo, junij 1976)

Novi sistem zavarovanja plačil za blago in storitve se počasi uteka v normalne okvire. Ne pomeni pa, da novost v svojem praktičnem uveljavljanju nima nekaterih hib oziroma jih je bilo precej več na samem začetku — v obdobju po obvezni kompenzaciji in potem, ko je bilo potrebno zavarovati plačila za prvo četrtletje letos.

Banke in organizacije združenega dela so bile okrog tega zelo zavzete, prve bolj z uvajanjem sistema avaliranja menic. Za slednje na primer v gospodarstvu ugotavljajo, da so banke zganjale nepotrebno birokracijo, da pa je sedaj že dosti lažje.

Za obveznosti iz prvega četrtletja je bilo na primer v ljubljanski podružnici LB izdanih 4084 avalov na menice v skupni vrednosti milijardo 350 milijonov dinarjev, do 10. junija pa še za 2349 menic za tekoče obveznosti v vrednosti 374 milijonov dinarjev. Ljubljanska podružnica LB izdaja menice sproti vsak dan, razen tega pa za zadnje obdobje ugotavljajo, da je po avalih manjše povpraševanje, kar pomeni, da krijejo podjetja svoje obveznosti v rednih rokih iz lastnih razpoložljivih sredstev oziroma kreditov. Ocenjujejo pa, da je v obtoku že precej menic, ki jih organizacije združenega dela avalirajo medsebojno. V ljubljanski podružnici LB je doslej dobil bančni aval vsak prošnik. Za širše ljubljansko gospodarstvo na primer ne drži, da bo dobilo za stare obveznosti plačilo šele konec septembra. Od skupno 936 milijonov dinarjev, kolikor so dolžniki poslali menic, jih je v maju zapadlo plačilo v vrednosti 172 milijonov din, junija za 372 milijonov din, julija jih zapade za 137 milijonov, avgusta za 128 milijonov in septembra za 130 milijonov din.

V slovenskem gospodarstvu se poslovanje z menicami sicer utrjuje, vendar imajo v tem poslovanju organizacije združenega dela dokaj različne izkušnje. Nekateri se jih očitno še branijo, v velikih organizacijah pa so že močno udeležene v poslovanju.

V Slovenijalesu na primer menijo, da mora novi sistem zavarovanja plačil (če ga bomo dosledno spoštovali in če bodo tudi sodišča upoštevala, da je potreben za uvajanje takega sistema znotraj delovnih organizacij določen čas) bistveno ozdraviti odnos med porabniki družbenih sredstev. Plaćevanje z menicami predstavlja pri njih že polovico celotnega prometa, vključno s tekočim poslovanjem nanese to že čez 200 milijonov dinarjev. Dobili so med drugim tudi že nekaj sto menic z avalom drugih TOZD in doslej se

še ni primerilo, da bi bila katera izmed menic protestirana. Poslovanje z menicami dela nekoliko preglavic organizaciji združenega dela, ki ima enoten žiro račun in več TOZD (v Slovenijalesu 6) s samostojnimi bilancami, ker je pač potrebno »najti« znotraj OZD pravega lastnika menice. Med drugim naj omenimo, da bi morali čimprej odpraviti zadržke okrog eskontiranja menic, saj se prav zaradi tega gozdarska podjetja otepajo menic, češ da potrebujejo denar, s katerim morajo takoj plačati dobave lesa ali storitve zasebnikom in podobno. Z nekaterimi novimi ukrepi bank za pospešen eskont in reeskont menic bi odpravili zadržke do menic in zadrževanje samih menic.

Menično poslovanje se torej utrjuje in širi in že postaja sestavni del gospodarjenja, čeprav ni videti, da bi kdo na račun menic skušal na dan z dodatnimi posli izven razpoložljivega denarja. Previdnosti je še kar precej.

Delo, 23. 6.

ODNOSI MED PROIZVODNJO IN TRGOVINO (Dnevnik, avgust 1976)

Že več kot dve leti je, odkar smo sprejeli novo ustavo, pa kljub temu duh njenih določil še ni prodril v vsa okolja in v vse glave, ki bi morale poskrbeti, da bi se odnosi med družbenimi strukturami premaknili korak naprej, na raven samoupravnega dogovarjanja in sporazumevanja — seveda v praksi, ne le na papirju. Kako bi se sicer moglo pripetiti, da še dandanes slišimo, čeprav morda izjemoma, iz ust predsednikov proizvodnih delovnih organizacij, da je njihova dolžnost izdelovati, trgovina pa mora to kar naredijo, prodati, ne da bi se poprej dogovorili o izboru izdelkov in zahtevah trga. To je sicer ravno nasprotje stanje iz preteklosti, ko proizvodnja ni imela nikakršnega vpliva na tržišče, pa vendar zelo daleč od duha nove ustave.

Naša ustava in osnutek zakona o združenem delu namreč zahteva v prvi vrsti odpravo ali preseganje avtonomnega obnašanja posameznih dejavnosti, pa naj bo to proizvodnja ali trgovina. Ustava pozna samo integrirano družbeno lastnino, vse dejavnosti, ki se pojavljajo v reprodukciji, ustvarjajo novo vrednost, pri tem pa subjekti združenega dela v posamezni sferi sodelujejo po načelu združevanja dela in sredstev. Iz tega izhaja, da ustava ne dopušča trgovinske (ali pa proizvodne) dejavnosti, ki se obnaša kot samostojna sfera v reprodukciji, ki kupuje (proizvaja) blago in ga prodaja s tem, da realizira ce-

lotni dohodek in nosi vsa tveganja.

Če to načelo upoštevamo in uresničujemo v praksi, ne gre drugače, kot da se proizvodnja in trgovina začneta obnašati kot medsebojno odvisna in življenjsko povezana člana v proizvodnem procesu. Za dosedanje dogovarjanje med obema je značilno med drugim tudi to, da je večina osnutkov samoupravnih sporazumov obravnavalo zgolj delitev dohodka, kar pa je veliko premalo.

Da bi se lahko pogovarjali o delitvi, je treba dohodek ustvariti najprej skupno in to na podlagi skupnih razvojnih programov, skupne poslovne politike ter skupnega prevzemanja tveganja. Vse to bi moralo biti začrtano v samoupravnih sporazumih o temeljnih srednjeročnih planov in to čisto konkretno: supno določanje proizvodov, kvalitete in količine, dinamike proizvodnje in dobav, pa tudi skupne komercialne akcije, ukrepi za pospeševanje prodaje in podobno.

V dosedanjih odnosih je bila predvsem trgovina tista, ki je na trgu ustvarjala dohodek. Ustavna določila pa zahtevajo udeležbo proizvajalcev tudi v zadnji fazi blagovnega ciklusa, to je pri prodaji blaga potrošniku. Zato je treba ugotoviti prispevek trgovinske in proizvodnje organizacije k ustvarjenemu dohodku in na tej podlagi ugotoviti in deliti dohodek.

Ta sicer jasna načela terjajo podrobnejše preučitve, predvsem ovrednotenje dela in sredstev vsakega udeleženca proizvodnjega procesa; to ovrednotenje lahko temelji samo na medsebojno samoupravno dogovorjenih merilih. Za uveljavitev dohodkovnih odnosov pa je odločilnega pomena pravilno razumevanje skupnega prihodka in njegove razdelitve. Ta se med proizvodnjo in trgovino deli tako, da dobi proizvodnja celo, za katero se obe strani sporazumeta, medtem, ko dobi trgovina ceno storitve in ne ceno stroškov — tak dohodek ostane trgovini v celoti in je neodtujljiv.

Ko je predsedstvo republiške gospodarske zbornice te dni obravnavalo zamotano problematiko razmerij med trgovino in proizvodnjo, je sklenilo prekiniti samo načelne in površinske razprave o tem in enostavno zadolžiti poslovodne organe (proizvodnih in trgovskih organizacij) v nekaterih panogah, da bodo v določenih rokih pripravili programe, kako bodo v prihodnjem letu urejali medsebojne odnose.

To bo pravzaprav teamsko delo proizvodnje in trgovine, torej kolektivna zadolžitev, kar je po svoje določen porok, da se bodo stvari tudi v življenju ne samo na papirju začele premikati. Pri tej

nalogi bodo seveda deležni strokovne pomoči zborničnih teles.

Akcijski program zbornice pri urejanju odnosov med trgovino in proizvodnjo pa med drugim obsega tudi pripravo srečanj med predstavniki obeh dejavnosti, preučitev organiziranosti poslovnih skupnosti in njihovo preoblikovanje v duhu zakona o združenem delu.

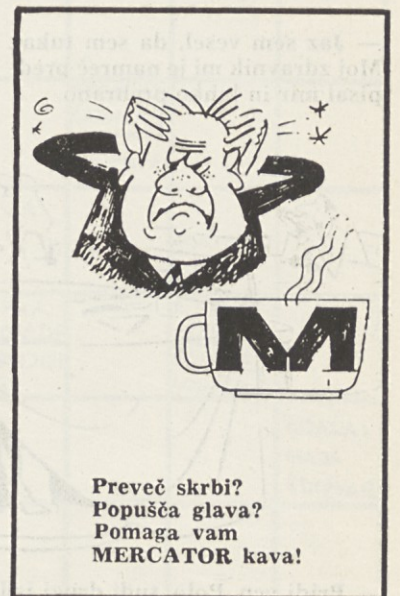
V GOSPODARSKIH ZBORNICAH NAJVEČ (Delo, avgust 1976)

Zavod za statistiko SR Srbije je sporočil, da so bile v prvih petih mesecih letošnjega leta po prečnih nominalnih osebnih dohodkih na prvem mestu gospodarske zbornice s 5604 dinarji povprečnih izplačanih OD.

Na 2. mestu so proizvajalci in predelovalci nafte s 5199 dinarji, na tretjem družbene organizacije s 5130, nato projektantske organizacije s 4934, poslovna združenja s 4859, elektroenergija s 4634, zunanja trgovina s 4453 znanstvena dejavnost s 4453, umetnost in razvedrilo s 4312 in kot deseto na seznamu najbolj plačanih socialno zavarovanje s 4246 dinarji.

Lestvica na drugem koncu se ni bistveno spremenila. Prvih pet mesecev leta 1976 so bili na najslabšem tekstilci z 2317 dinarji, nato usnjarska in obutvena industrija z 2437, lesna industrija z 2513, tobačna industrija z 2680 dinarji, obrtne storitve z 2691, krajevne skupnosti z 2729, gostinstvo z 2778, industrija gume z 2802 dinarji. Dodajmo še črno metalurgijo z 2816 dinarji in seznam desetih dejavnosti, v katerih so bili osebni dohodki zadnjih pet mesecev najnižji, je končan.

Izbor: MILE BITENC

Preveč skrbi?
Popušča glava?
Pomaga vam
MERCATOR kava!

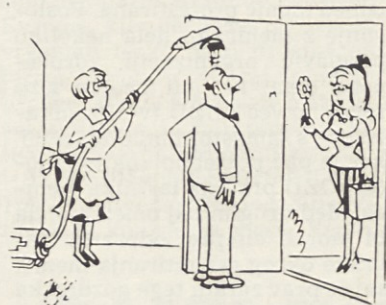
SMEH JE ZDRAV

— Varnostni pas, tovariš!

— Tipično za Alberta, len kot je, se pusti nesti tudi na vrh gore.

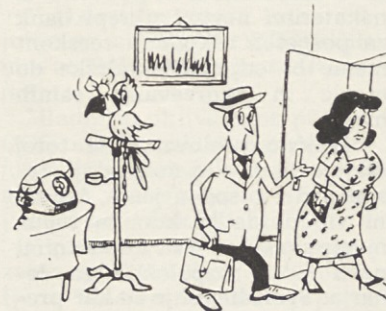
Brez besed

— No, sedaj imaš priložnost pokazati tvoje znanje iz karateja, Roman!

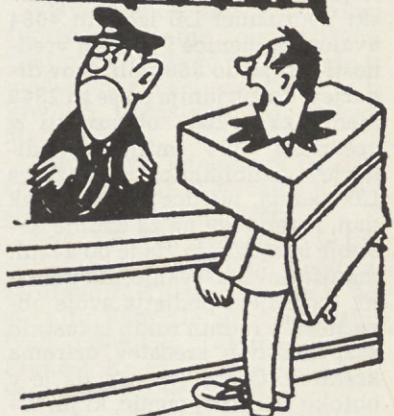

— Ta najin fant je pa res prebrisan — vedno prinaša žogice za golf.

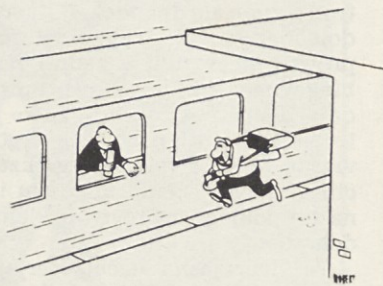

— Zaradi vse večjih računov za telefon, sem moral nekaj ukreniti.

CARINA

— Tudi če ničesar niste našli pri meni, ne bi bilo treba tako postopati!

— Da, res je. Nazaj morate dobiti še pet par!

— Jaz sem vesel, da sem tukaj. Moj zdravnik mi je namreč predpisal mir in lahko prehrano.

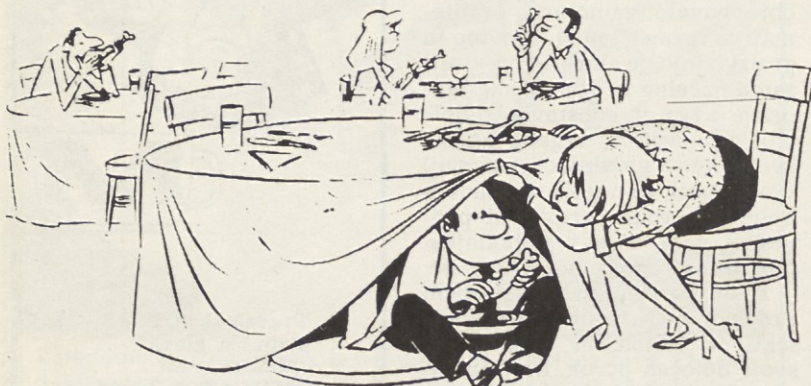
— Nič strahu, draga. Moja žena sedi doma in gleda televizijo!

— Ah, nove čevlje!

— Zakaj lažje narekujete od tam gori, tovariš direktor?

— Pridi ven, Polo, tudi drugi jedo kurje meso z rokami!

NAGRADNA KRIŽANKA SLOVIN

Mislimo, da tudi današnja križanka ne bo nikomur preveč težka, in zato si obetamo spet cel kup rešitev. Toda, na nekaj vas bi radi opozorili. Ko takole pregledujemo rešitve, neredko opazimo, da v naglici pozabite pripisati svoj naslov. Kakšna škoda, saj kljub pravilni rešitvi ne vemo, komu poslati nagardo. Torej, v bodoče ne pozabite na naslov, ki pa naj bo seveda popoln, da bo tudi nagrada prišla nagrajencu sigurno v roke.

Med tiste, ki bodo poslali pravilne rešitve, bomo tudi tokrat razdelili deset nagrad. To bodo kajpak izdelki Slovina. In to tisti, za katere so na letošnjem mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani prejeli visoka priznanja. Prvim trem nagrajencem pa bo Slovina primaknil še celo serijo svojih najnovejših značk.

Za žrebanje bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo prispele v naše uredništvo najkasneje do 20. septembra.

UREDNIŠTVO

NAGRADNA KRIŽANKA

SLOVIN

				CENTA ANTON	ZNAMKA NEMSKIH AVTOHOBILOV	POČES-TNICE	K ASO-CIACIJI NAGNEN	CELOVIT	ORESTEJ	KNDIŽEVNIK	GOETHEJEVA MATI	
												AMPER
PROSTOR ZA SODE Z VINOM	GRŠKI BASNOPISEC	CELJSKI ATLET, PETER	STENSKA PREPROG SOLMIZ. ZLOG									
PRIPOMOČEK ZA VEŠLANJE				ČASTNI ZN. NA RAMI								KRAJ PRI KRANJU
TISTI, KI IZVAJA				1. SAHOGL.					SELEN		100 M ²	
SVETOPISEMS. OSEBA			NAJBOLJ RAZŠIRJENA RASTLINA	ŽITARICA AVSTRIJA		PREBIVALEC ISTRE	VERA SYOBODA					
SLOVEN. PIONIR. TABOR			TROPSKA OVIJALKA					ČE	NADAV, NAPLAČ.	UNITED STATES		
12. ČRKA ABECEDÉ	CIGANI	NERES-NICA			ZNAN LJ. FOTOGRAF							SLOVINOVO PRIH. ČRNO VINO
100 M ²		IGNAC PETEK		3. SAMOGLASNIK		X				MLADŠI OKRAJŠ.		FR. MESTO NAŠA PISAV.
NADLEŽNA ŽUŽELKA		METER		NE STARO						BEOGR. PEVEC ZAB. GL. MARTIN		
LJUDSKA HIČICA		... KING COLE		OS. ZAIM. MNOŽINA				PRIPADNIK IND. PLEMENA	IRIDIJ			NAŠ NAJVEČJI POLOTOK
ELEKTROINDUSTRIJA		PREVOZ. SREDSTVO		KISIK			ITALIJ. TURIST. MESTO		LISTI PAPIRJA			
TONA	FRANC. FILM. IGRALKA DANE	NATAKNITI, ČEVLJE, ČOPATE	LJUDSKA REPUBL. POLJSKA	GI EG VIDOV	MIR, ODHOD V PENZIJO	PONOSNOST						
	TONOVSKI NAČIN DEJAK FRANC		OPUS			LAŠKI RIZLING	... CAPONE			PREDHOD. ČASOP. ITD		
			OLIMPIJ. IGRÉ				DVOZLOŽ. STOPICA			KAJENJE		
SLOVINOVO ŽELO PITNO RD VINO												RADIO
OČKA KUPI				GLAS VRANE	SOPHIÉ				1. ČRKA ABECEDÉ			1. SAMOGLASNIK
MAMA KUPI				LOREN				ILDUŠIN (SKRAJŠ)	NEDELJIVI ČRKI			NEM. PREDLOG /NA/
KRIŽANKO SEŠTAVILA MAJA HOČEVAR	LATINSKI VEŽNIK					BEOGR. PEVEC ZAB. GL. SUBOTA						RISALA: MAJA HOČEVAR
'ON' ITALIJ.	LITER											

Izid zrebanja DELAMARISOVE NAGRADNE KRIŽANKE

Za Delamarisovo nagradno križanko smo v uredništvu prejelo 257 rešitev. Večina jih je bila pravih in zreb je deset nagrad, darilnih paketov DELAMARIS, razdelili takole:

- Jožica POTOČAR, Mercator blagovnica, Glavni trg 12, 68000 Novo mesto;
- Marica ČAR Mercator blagovnica, Idrija;
- Marija ZUPANČIČ, TOZD Panonija Ptuj, skladišče galanterije;
- Stane BROZOVIČ, TOZD Grosist Ljubljana, Tržaška 37;

— Jožica ŠTUMBERGER, TOZD Panonija, Ptuj;

- Niko RADEJ, TOZD Grosist Ljubljana, Tržaška 37;
- Peter HACIN, Merčnikova 1-b, Ljubljana;
- Marina VODIŠKAR, Stranska pot 11, Ljubljana;
- Majda ZUPANIČ, Hajdoše 10, Ptuj;
- Minka TURK, Mercator blagovnica, Glavni trg 12, Novo mesto.

Vsem nagrajencem čestitamo in sročamo, da jim bomo nagrade poslali v naslednjih dneh. Nagrajenci iz Ljubljane pa naj jih dvignejo v Sektorju ekonomske propagande in informativne službe, Gorupova 5, Ljubljana.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

KAVA

125g

proizvod TOZD

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

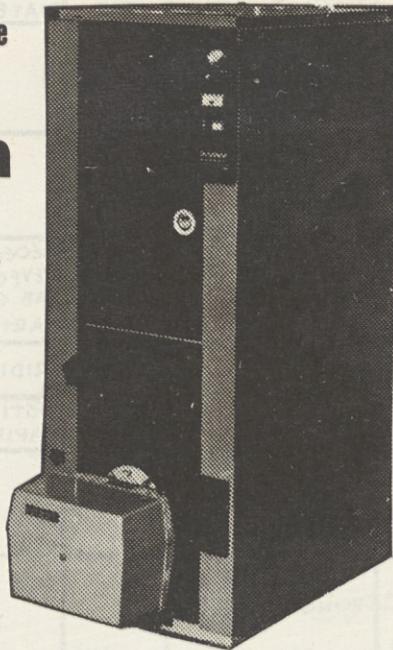
To je nogometno moštvo MERCATOR, ki je igralo v sezoni 1975-76. Od leve proti desni so naslednji igralci: Darko BAJEC, Ante SIRKOVIČ, Zvone TERČIČ, Vladim KUKANJA, Tomo ŽUŽEK, Janez ZUPANČIČ, Janez Zavrl, čepijo Sulejman ŠIŠIČ, Bojan Hacler, Franjo DOMIC, Milan KOBLENCER, Miljenko ČLIŠIČ, Miloš KLEMENC, Anton ČEMERNIK; odsotna pa sta bila Hasan IBRAŠIMOVIČ in Stjepan HOHNJEC. Moštvo je osvojilo 11. mesto v drugi zahodni ligi, razen tega pa je prejelo pokal za 1. mesto v tekmi za TITOV POKAL na področju SR Slovenije.

Sodobno ceneno ogrevanje s toplovodnim kotlom

ferrotherm

- Kotel je lastne izvedbe z vgrajeno kotlovsko regulacijo
- Kurimo lahko z oljem, plinom ali s trdnimi gorivi
- Kupcem nudimo kotle od 25.000 do 50.000 kcal/h brez vgrajenega ali z vgrajenim emajliranim bojlerjem
- Kotli so opremljeni z vodno hlajenokurilno rešetko

Zagotovljen maksimalni izkoristek

GARANCIJA 5 LET

Dodatno opremljamo kotle z oljnimi ali plinskimi gorilci OLYMP s pripadajočo avtomatiko in obtočnimi črpalkami VOGEL

Toplovodni kotel Ferrotherm je na zagrebškem velesejmu 1974 in 1975 prejel

yu-design

za estetski izgled, kakovost, funkcionalnost in zaščito okolja.

FERROMOTO

Maribor, Partizanska 3—5, telefon 24-541

ANKETA O TATVINAH V SAMOPOSTREŽNIH PRODAJALNAH

Pred nedavnim so naši poslovođje prejeli anketne liste Inštituta za kriminologijo pri pravni fakulteti v Ljubljani. Le-ta bo v soglasju s Poslovnim združenjem za trgovino v Ljubljani opravil raziskavo »Tatvine v samopostrežnih prodajalnah«, ki je prva te vrste v Jugoslaviji.

Raziskava bo obravnavala razna vprašanja, ki so pomembna tudi za druge delavce v trgovini, zlasti pa odkrivanje tatov, preprečevanje tatvin, postopek z nepoštenimi kupci in podobno.

Za raziskavo bodo še posebej zbrani podatki o nepoštenih kupcih. To delo bodo opravili socialni delavci, ki bodo obiskali poslovođje in od njih dobili podatke o nepoštenih osebah in o vrednosti odvzetega blaga.

Upamo, da so poslovođje anketne liste izpolnili in tako dali svoj delež pri raziskavi tega problema, ki se pojavlja tudi v naših samopostrežbah, še posebno v mestih.

NADA RIHTAR

ZAHVALA

Ob smrti očeta se zahvaljujem vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, darovali cvetje in mi na ta ali oni način skušali olajšati bolečine.

IVICA MOČNIK,
TOZD Grmada

Glasilo delovnega kolektiva »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja skupni delavski svet podjetja »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domajnko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Rihtar, Marjan Pogačnik, Jože Rener, Ivanka Vrhovčak — Odgovorna urednica: Ivanka Vrhovčak — Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana

Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov